

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ – ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
Συγκριτικά στοιχεία με άλλους Ασφαλιστικούς Φορείς

Ομάδα Εργασίας
Κ. ΚΑΤΣΙΑΒΑΛΟΣ
Π. ΚΑΛΑΤΖΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
Ε. ΤΑΚΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΓΕΝΑΡΗΣ 2003

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μελέτη αναφέρεται στο ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό πρόβλημα των ασφαλισμένων στο ΤΣΜΕΔΕ, ενώ δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο θέμα των συντάξεων. Περιγράφεται επιγραμματικά το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας και γίνεται μια ποιο λεπτομερή αναφορά στα ασφαλιστικά Ταμεία και τις μεταξύ τους διαφορές και ιδιαιτερότητες με βάση το ύψος των συντάξεων. Στη συνέχεια αναλύονται οι εισφορές, οι πόροι και οι περιουσίες των Ταμείων, τα θέματα ασφάλισης και συνταξιοδότησης των διπλωματούχων μηχανικών, όπως επίσης και οι συγκρίσεις των συντελεστών αναλογίας εισφορές προς παροχές των διαφόρων Ταμείων. Η μελέτη καταλήγει σε συμπεράσματα και γίνονται προτάσεις για τη βελτίωση του ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού προβλήματος. Απευθύνεται στους διπλωματούχους μηχανικούς και σε όλους τους ασφαλισμένους στο ΤΣΜΕΔΕ.

Η μελέτη συντάχτηκε από τριμελή Ομάδα Εργασίας η οποία συγκροτήθηκε με Απόφαση της Δ.Ε. του ΤΕΕ/ΤΚΜ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	1
1. Για το Ασφαλιστικό Σύστημα της Ελλάδας	3
2. Ασφαλιστικά Ταμεία – Ιδιαιτερότητες	6
2.2. Διαφορές και ιδιαιτερότητες	7
2.2.1. Διαφορές μεταξύ των συντάξεων του ίδιου Ταμείου	8
2.2.2. Διαφορές μεταξύ των συντάξεων διαφορετικών Ταμείων	11
2.2.3. Ιδιαιτερότητες του ΤΣΜΕΔΕ	19
3. Ασφάλιση Διπλωματούχων Μηχανικών	20
4. Εισφορές και πόροι των Ταμείων	21
4.1. Εισφορές	21
4.2. Πόροι των Ταμείων	28
4.3. Περιουσία των Ταμείων	28
5. Συντάξεις	29
6. Συνταξιοδότηση διπλωματούχων Μηχανικών	31
6.1. Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των Διπλωματούχων Μηχανικών	31
6.2. Συντάξεις των Διπλωματούχων Μηχανικών	33
7. Εισφορές και Συντάξεις	35
7.1. Εισφορές	36
7.2. Συντάξεις	36
7.3. Σχέσεις αναλογίας εισφορές / παροχές	36
8. Συμπεράσματα	39
9. Προτάσεις	40
10. Βιβλιογραφία	41

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα συσσωρευμένα άλυτα προβλήματα του ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος στη χώρα μας δεν άφησαν από έξω και τους Διπλωματούχους Μηχανικούς με αποτέλεσμα οι συντάξεις τους παρά την τεράστια προσφορά τους στην εθνική οικονομία και την ανάπτυξη της χώρας μας, χάρη στο υψηλό μορφωτικό τους επίπεδο τη μεγάλη αποδοτικότητα της εργασίας τους και τη μεγαλύτερη θέση ευθύνης, να είναι από τις χαμηλότερες.

Ίσως αυτή η κατάσταση εν μέρει να «δικαιολογείται» με το μειωμένο ενδιαφέρον που έδειχναν στο παρελθόν οι Διπλωματούχοι Μηχανικοί για το ύψος των συντάξεων μια που στην πλειοψηφία τους ήταν νέοι, είχαν σχετικά αρκετά υψηλούς μισθούς, ο χρονικός ορίζοντας συνταξιοδότησής τους ήταν μακρινός και δεν περίμεναν να ζήσουν από τη σύνταξη. Στη δημιουργία αυτής της κατάστασης συνέβαλε και η αρχική ονομασία του Ταμείου – Συντάξεως Εργοληπτών, όπου τα παραπάνω «αιτιολογικά» προβάλανε πολύ ποιο έντονα. Ίσως πάλι σε αυτό να συνέβαλε και το γεγονός ότι οι ασχολούμενοι με τα προβλήματα των μηχανικών για τον α' ή β' λόγο βρισκότανε μακριά από αυτά γιατί συμμετείχαν σε μεγάλα μελετητικά γραφεία, ή σε μεγάλες κατασκευαστικές εταιρίες, ή κατείχαν διευθυντικές θέσεις στην παραγωγή με υψηλές αμοιβές και τέλος οπωσδήποτε το γεγονός ότι στην αντίληψη όλων μας υποβόσκει η εντύπωση ότι αυτού του είδους τα προβλήματα «λύνονται» αντικειμενικά και «δίκαια» από τους ειδικούς της πολιτείας.

Η πραγματικότητα όμως είναι εντελώς διαφορετική και τα πράγματα σήμερα αλλάξανε ριζικά. Έτσι αν στη δεκαετία του '80 ο αριθμός των αποχωρούντων από την παραγωγή ήταν σχετικά μικρός σήμερα, αλλά και μέρα με τη μέρα αυτός αυξάνει οπότε αυξάνουν και οι φωνές της δικαιολογημένης διαμαρτυρίας. Ο συνολικός αριθμός των Διπλωματούχων Μηχανικών αυξήθηκε ραγδαία [1] και παρουσιάζονται περιπτώσεις ανεργίας, οι αποδοχές μας καθηλώθηκαν σε χαμηλά επίπεδα, ενώ ο αριθμός αυτών που ζούμε μόνο από τη σύνταξη υπερβαίνει κατά πολύ τον αριθμό αυτών που έχουν υψηλούς μισθούς ή και άλλες πηγές αποδοχών. Με λίγα λόγια ο Διπλωματούχος Μηχανικός είτε εργάζεται ως ελεύθερος επαγγελματίας, είτε εργάζεται ως μισθωτός στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα απολαμβάνει χαμηλές αποδοχές – δυσανάλογες με το προσφερόμενο έργο στην παραγωγική διαδικασία. Και σαν επιστέγασμα της αδικίας κατά τη διάρκεια της ενεργούς συμμετοχής μας στην παραγωγή έρχεται να προστεθεί, ως χαριστική βολή και η πενιχρή σύνταξη που μας παρέχεται. Αυτή η κατάσταση «δικαιολογεί» και την αναγκαιότητα απασχόλησης των διπλωματούχων μηχανικών ως τα βαθιά γεράματα με αποτέλεσμα να τελειώνουμε τον κύκλο της ζωής μας χωρίς να προλαβαίνουμε να πάρουμε τη σύνταξή μας.

Σκοπός της παρούσας μελέτης δεν είναι να αναλύσουμε το ασφαλιστικό σύστημα στο σύνολό του, ούτε να σταθούμε αναλυτικά στις νομικές διαδικασίες και τους τρόπους καταβολής των εισφορών και παροχής των συντάξεων στους δικαιούχους, ούτε να αναλύσουμε το οργανόγραμμα και το σύστημα λειτουργίας του ΤΣΜΕΔΕ χωρίς τη μηχανογράφηση, κ.α. πολλά εξίσου σοβαρά προβλήματα και σε μεγάλο βαθμό αλληλένδετα, γιατί αυξάνει κατά πολύ ο όγκος του αντικειμένου και απαιτεί κατά πολύ περισσότερο χρόνο. Φυσικά στάθηκε αδύνατο να τηρήσουμε αυτόν τον όρο εξαιτίας του αλληλένδετου των προβλημάτων με αποτέλεσμα σε πολλά σημεία να ξεφύγουμε από το αρχικά καθορισμένο πλαίσιο.

Το έργο μας έγινε δυσκολότερο και από το γεγονός ότι πραγματοποιείται σε μια μεταβατική περίοδο αναδιάρθρωσης του ασφαλιστικού και συνταξιοδοτικού

συστήματος της χώρας, με αποτέλεσμα να «χάνονται» ή να ρευστοποιούνται τα «σταθερά» σημεία αναφοράς.

Αναγνωρίζοντας την πολυπλοκότητα του θέματος όσο και τη διαφορετικότητα συμφερόντων των ασφαλισμένων στο ΤΣΜΕΔΕ, εξ' αιτίας της κατάστασης που διαμορφώθηκε επί σειρά ετών, τολμήσαμε να ασχοληθούμε με το θέμα προσθέτοντας, κατά τη γνώμη μας, ένα μικρό λιθαράκι στην κατεύθυνση της δίκαιας επίλυσης του προβλήματος, γιατί η μη ενασχόληση με το θέμα, απ' ότι αποδείχτηκε, είναι χειρότερη.

Σκοπός της μελέτης είναι να επικεντρώσουμε την προσοχή μας κυρίως στο ύψος των εισφορών και των συντάξεων των διπλωματούχων μηχανικών συγκρίνοντάς το τόσο με το αντίστοιχο αποθεματικό και με τις αντίστοιχες εισφορές και συντάξεις άλλων Ταμείων, όσο και με το κατά πόσο εξασφαλίζει μια αξιοπρεπή επιβίωση ενός συνταξιούχου μηχανικού, ώστε να μην απαιτείται παράταση της επαγγελματικής του ή μη εργασίας μέχρι το τέλος των φυσικών του δυνατοτήτων.

1. ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το ασφαλιστικό σύστημα στην Ελλάδα παρουσιάζει, από μια πρώτη άποψη, έναν πραγματικό λαβύρινθο όπου ούτε το νήμα της Αριάδνης θα μπορούσε να μας βοηθήσει. Φυσικά αυτό το τόσο περίπλοκο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό σύστημα δεν κατασκευάστηκε τυχαία, άσκοπα και ανώδυνα.

Θα μπορούσαμε να ξεχωρίσουμε τα παρακάτω βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ασφαλιστικού συστήματος :

- α) - ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός των ασφαλιστικών ταμείων – 25 !.
- β) - η ανομοιομορφία των κριτηρίων δημιουργίας και λειτουργίας αυτών των ταμείων.
- γ) - η ανισοτιμία, στις περισσότερες περιπτώσεις, μεταξύ των ταμείων.

Ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός των ασφαλιστικών ταμείων σε συνδυασμό και με τις μεταξύ τους διασυνδέσεις, οδήγησε σε πολύπλοκο ασφαλιστικό σύστημα όπου από τη μια μεριά επέτρεπε στο σύστημα μια κάποια ελαστικότητα στην αντιμετώπιση των ασφαλιστικών – συνταξιοδοτικών προβλημάτων και από την άλλη δημιουργούσε ένα διαιρεμένο και αδύναμο διεκδικητικό μέτωπο των ασφαλισμένων.

Η ανάπτυξη των μέσων παραγωγής σε συνδυασμό και με την αλλαγή του συσχετισμού των ταξικών δυνάμεων, μετά την ανατροπή του υπαρκτού σοσιαλισμού στις ανατολικό - ευρωπαϊκές χώρες, οδήγησε αναπόφευκτα και στην αλλαγή των παραγωγικών και ασφαλιστικών σχέσεων, υπέρ της εργοδοσίας και του κράτους.

Έτσι με την ψήφιση του Ν. 2084/92 για πρώτη φορά οι έλληνες ασφαλισμένοι χωρίζονται στους μέχρι 1992 ασφαλισμένους («παλιοί ασφαλισμένοι») και τους από 1.1.1993 ασφαλισμένους («νέοι ασφαλισμένοι») με σημαντικές μεταξύ τους διαφοροποιήσεις ως προς τα ασφαλιστικά χαρακτηριστικά. Για τους παλιούς πολλαπλασιάζονται οι ασφαλιστικές εισφορές, θεσπίζονται αυστηρότερες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και μειώνονται οι συντάξεις, ενώ για τους «νέους» καθιερώνονται δυσμενέστεροι όροι συνταξιοδότησης και ύψη παροχών [6].

Για τους νεοασφαλισμένους στο άρθρο 39 του Ν.2084/92 αναφέρεται :

1. Υποχρεωτική ασφάλιση επιτρέπεται σε ένα φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, ένα φορέα επικουρικής ασφάλισης, ένα φορέα ασφάλισης ασθένειας και ένα φορέα ασφάλισης πρόνοιας.

2. Τα πρόσωπα για τα οποία προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις υποχρεωτική ασφάλιση σε περισσότερους του ενός φορείς, λόγω ιδιότητας και απασχόλησης ή για περισσότερες της μίας απασχολήσεις, ασφαλίζονται υποχρεωτικά μόνο σε ένα φορέα, τον οποίο επιλέγουν με δήλωσή τους, που υποβάλλεται κάθε φορά σε όλους τους αρμόδιους φορείς και τους οικείους εργοδότες, εντός τριών μηνών από την απόκτηση της ιδιότητας ή την ανάληψη απασχόλησης, αν δε δεν υποβληθεί δήλωση, η υποχρεωτική ασφάλιση γίνεται στο φορέα απασχόλησης, εκτός της ασφάλισης στο Ταμείο Συντάξεως και Αυτασφαλίσεως Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.) και στο Ταμείο Συντάξεως Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), η οποία είναι υποχρεωτική.

Για τον πρόσφατο Ν.3029/02 μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος στη χώρα μας, που τον ψήφισαν το κατακαλόκαιρο, προσπάθησαν να μας πείσουν, ότι δεν θα άγγιζε το Ταμείο μας – το ΤΣΜΕΔΕ, όπως και τα ΤΣΑΥ και Ταμείο Νομικών τα οποία πιθανόν να θέλουν να τα ενοποιήσουν, τι στιγμή κατά την οποία γνωρίζουν πολύ καλά την αλληλοεξάρτηση ολόκληρου του ασφαλιστικού μας συστήματος. Η πραγματικότητα όμως, ως συνήθως, αποδείχτηκε διαφορετική, μια και στο σύνολό του το Ν/Σ αφορά τους Μηχανικούς που εκτός από το ΤΣΜΕΔΕ είναι ασφαλισμένοι και σε εργασιακά Ταμεία (Δημόσιο, Ταμεία ΔΕΚΟ, ΙΚΑ κ.α.), ενώ οι διατάξεις των άρθρων 7, 8, και 9 αφορούν και το ΤΣΜΕΔΕ. Άλλωστε πως μπορούσε να ισχύει κάτι τέτοιο τι στιγμή κατά την οποία βασικός στόχος της Ασφαλιστικής Μεταρρύθμισης ήταν μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τις διακηρύξεις της κυβέρνησης, «Η άρση των ανισοτήτων ανάμεσα στους ασφαλισμένους διαφορετικών Ταμείων αλλά και μέσα στα ίδια τα Ταμεία με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων ασφάλισης και συνταξιοδότησης» χωρίς να διευκρινίζει την κατεύθυνση της εξίσωσης, δηλαδή την προς τα κάτω εξίσωση των δικαιωμάτων.

Σε γενικές γραμμές ο πρόσφατος Νόμος αποτελεί ένα μικτό σύστημα στο οποίο περιορίζεται το σχετικό βάρος του αναδιανεμητικού συστήματος (για την κύρια σύνταξη) και εισάγεται ο θεσμός του «τρίτου πυλώνα» της ιδιωτικής ασφάλισης του συμπληρωματικού κεφαλαιοποιητικού συστήματος. Στην ουσία ιδιωτικοποιεί την Κοινωνική Ασφάλιση και οδηγεί σε κατάργηση την Επικουρική Ασφάλιση, μειώνει τα Ταμεία των πρώην ΔΕΚΟ ενσωματώνοντάς τα στο ΙΚΑ, διαιωνίζει τις συντάξεις πείνας, αυξάνει τα όρια ηλικίας στα 65 και στα 67 χρόνια, οδηγεί στην κατάργηση των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, μειώνει το ύψος της σύνταξης από 80% των ακαθάριστων αποδοχών (ΙΚΑ) στο 70% με τάση προς το 60%, καταργεί τον συνυπολογισμό των Δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, όπως και του επιδόματος αδείας στο μισθό που θα καθορίζει τις συντάξεις, εισάγει τη μερική απασχόληση – το μερικό μεροκάματο / μισθό – τη μερική ασφάλιση – τη μερική συνταξιοδότηση.

Για την εκπόνηση αυτού του Νόμου αξιοποιήθηκαν οι αρνητικές για τους εργαζόμενους εμπειρίες των «προηγμένων» σε αυτόν τον τομέα κρατών – μελών της ΕΕ, όπως π.χ. ο αγγλικός αναλογικός Οίκος Government Actuaries.

Και σε αυτόν τον Νόμο είναι εμφανή η τακτική του «διαίρει και βασίλευε» μια και οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν αφορούν τους σημερινούς συνταξιούχους και όσους με τη σημερινή νομοθεσία, θα θεμελιώσουν το συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως το 2008, ανεξάρτητα αν θα συνεχίσουν να εργάζονται και μετά από το έτος αυτό, τεμαχίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το εν δυνάμει διεκδικητικό μέτωπο των ασφαλισμένων.

2. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ – ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ

Στην Ελλάδα ως και σήμερα αριθμούνται περίπου 25 ασφαλιστικοί φορείς τα Ταμεία των οποίων εξασφαλίζουν τις συντάξεις των εργαζομένων μετά τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας ή των προβλεπόμενων εργασιμων ημερομισθίων για τη συνταξιοδότησή τους [5]. Οι φορείς αυτοί είναι : ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ, ΤΣΕΑ ΓΕΩΡΓ. ΣΥΝ.ΟΡ., ΤΣΠ. «Η ΕΘΝΙΚΗ», ΤΣΠ ΗΣΑΠ, ΤΣΠ ΕΤΕ, ΤΣΠ ΕΛ. & ΚΤΗΜ., ΤΣΠ ΙΟΝ. – ΛΑΪΚ, ΤΑΠ ΟΤΕ, ΤΑΝΠΥ, ΤΣΠΕΑΘ, ΤΣΕΥΠ – Θ., ΤΑΙΣΥΤ, ΦΩΤ/ΦΩΝ, ΑΝ. ΞΕΝ. ΤΥΠΟΥ, ΤΑΠ – ΕΤΒΑ, ΤΑΠ – ΑΤΕ, ΟΑΠ ΔΕΗ, ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Ταμείο Νομικών.

Από την ονομασία των Ταμείων προκύπτει, ότι εκτός από το ΙΚΑ το οποίο δεν ανήκει αποκλειστικά σε κανέναν κλάδο ή συγκεκριμένο εργασιακό χώρο, όλα τα άλλα Ταμεία ή είναι κλαδικά (ΤΕΒΕ, ΤΣΜΕΔΕ, Ταμείο Νομικών κ.α.), ή είναι εργασιακά – εταιρικά (ΤΣΠ ΕΤΕ, ΤΑΠ ΟΤΕ, ΤΣΠ ΗΣΑΠ, ΤΣΠ «ΕΘΝΙΚΗ», ΟΑΠ ΔΕΗ κ.α.).

Στη συνέχεια, με βάση τα στοιχεία που αφορούν κυρίως τις συντάξεις ¹⁾ Πιν.1 θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τα κοινά χαρακτηριστικά, τις διαφορές και τις ιδιαιτερότητες των Ταμείων ως προς τις αιτίες / κινδύνους ²⁾ και τις κατηγορίες συνταξιοδότησης τόσο στα πλαίσια του ίδιου Ταμείου όσο και μεταξύ των Ταμείων.

2. 1. ΚΟΙΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Στα κοινά χαρακτηριστικά των Ταμείων, σύμφωνα με το Ν. 2084/92, συμπεριλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά τα οποία αφορούν όλα ή την απόλυτη πλειοψηφία των Ταμείων και είναι η ύπαρξη τριών ως πέντε κλάδων : **Σύνταξης, Υγείας, Επάαζ και Προνομακών Παροχών.**

Ο κλάδος Σύνταξης χαρακτηρίζεται από τα παρακάτω γνωρίσματα:

- 1 - Αποτελείται από την **Κύρια** Σύνταξη και την **Επικουρική** ή **Πρόσθετη** Σύνταξη.
- 2 – Έχει τρεις αιτίες / κινδύνους σύνταξης : **Γήρατος, Αναπηρίας και Θανάτου.**
- 3 - Έχει τρεις κατηγορίες συντάξεων : **Κατώτερη, Μέση και Ανώτατη**

Εξαιρεση πιθανόν να αποτελούν τα Ταμεία : ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ και το Ταμείο Νομικών, τα στοιχεία των οποίων δεν δημοσιεύτηκαν.

Αξιίζει να επισημάνουμε, ότι για το ΤΣΜΕΔΕ π.χ. δεν υπάρχουν παρόμοιες κατηγορίες, οι οποίες δε γνωρίζουμε κατά πόσο στηρίζονται σε κάποια αντικειμενικά κριτήρια ή απλώς έχουν ένα συμβολικό - ποσοτικό χαρακτήρα. Η σύνταξη των μονοσυνταξιούχων του ΤΣΜΕΔΕ το 2000 π.χ. ήταν 380.000 δρχ. (ήτοι 180.000 δρχ. η κύρια σύνταξη και 200.000 ο ΕΛΠΠ) και ήταν ενιαία για όλους τους ασφαλισμένους με 35 χρόνια ασφάλισης στο ΤΣΜΕΔΕ και 40 χρόνια ασφάλισης στον ΕΛΠΠ. Αυτή η σύνταξη που θεωρείται και η ανώτατη του ΤΣΜΕΔΕ, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα είναι κατά **1,57** φορές μεγαλύτερη της μικρότερης ανώτατης σύνταξης των 244.075 δρχ. (ΦΩΤ/ΦΩΝ), κατά **1,57** φορές μικρότερη της μέσης τιμής των Ανώτατων συντάξεων όλων των Ταμείων 596475 δρχ. και κατά **2,15** φορές !!! μικρότερη της μεγαλύτερης ανώτατης σύνταξης των 817.160 δρχ. (ΤΑΠ ΟΤΕ). Να προσθέσουμε επίσης ότι αυτή η «ανώτατη» σύνταξη

¹⁾ Στον πίνακα 1 που δημοσίευσε η εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» δεν αναφέρονταν στοιχεία συντάξεων των ασφαλισμένων στα Ταμεία: ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ και Ταμείο Νομικών, με το αιτιολογικό ότι δεν είχε ακόμη (Πέμπτη 1 Μαρτίου 2001) αποφασιστεί το ποσοστό αύξησης των συντάξεων.

²⁾ Ο όρος κίνδυνος χρησιμοποιείται επίσημα στα έγγραφα του ΔΕΝ (Βλ. Τόμος 58^{ος}, Τεύχος 1392, 16^{ης} Νοεμβρίου 2002.

του ποιο εύρωστου Ταμείου - του ΤΣΜΕΔΕ είναι κατά **1,74** φορές μικρότερη της ανώτατης 661.650 δρχ. του «καταχρεωμένου» ΙΚΑ.

Πιν. 1

Οι συντάξεις όλων των Ταμείων. Πηγή "ΤΟ ΒΗΜΑ" 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 2001, του Κ. ΠΑΠΑΔΗ

(όπως ήταν αρχικά δημοσιευμένο στο ΒΗΜΑ, με υπογράμμιση των πιθανών λαθών).

ΦΟΡΕΑΣ	ΑΝΩΤΑΤΗ			ΜΕΣΗ			ΚΑΤΩΤΕΡΗ		
	ΓΗΡ.	ΑΝ.	ΘΑΝ.	ΓΗΡ.	ΑΝ.	ΘΑΝ.	ΓΗΡ.	ΑΝ.	ΘΑΝ.
ΙΚΑ	661650	569920	417580	138370	125100	108770	124150	124150	111720
ΤΕΒΕ	643180	520650	614980	156790	136115	98370	105450	105450	99180
ΤΑΕ	692820	428980	397400	190860	153670	129010	122430	122430	110500
ΤΣΑ	326110	326110	229280	117420	117420	86370	97220	97220	87600
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	389740	272820	233840	234040	217890	135095	124150	124150	117720
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	564350	564350	451480	250810	211800	178350	170400	170400	136320
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	619850	619850	371910	374890	285060	192350	124150	124150	111720
ΤΣΠ ΕΤΕ	688380	556730	480240	305020	225470	167760	124150	124150	111720
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	778020		412645	313170		191880	124150	124150	111720
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	614910	614910	614910	397340	176370	168650	124150	124150	111720
ΤΑΠ ΟΤΕ	817160	621820	432080	347010	266050	161675	124150	124150	111720
ΤΑΝΠΥ	669900	483850	480380	190750	140000	122390	124150	124150	111720
ΤΑ ΠΕΑΘ	808000	486000	484600	381500	291600	288900	124150	124150	111720
ΤΣΕΥΠ - Α	397425	304710	278275	242450	194810	148470	124150	124150	111720
ΤΣΕΥΠ - Θ	412470	136240	186320	215030	128100	131040	124150	124150	111720
ΤΑΤΤΑ	782870	477070	331730	365590	371495	217270	124150	124150	111720
ΤΑΙΣΥΤ	450810	340770	276390	182720	167300	116510	124150	124150	111720
ΦΩΤ/ΦΩΝ	244075	184900	166780	162970	151870	100760	124150	124150	111720
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	419020	310660	295680	343690	244750	173870	124150	124150	111720
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	698400		208170	372840		174830	124150	124150	111720
ΤΑΠ - ΑΤΕ	767135	457670	636480	369760	236490	159700	124150	124150	111720
ΟΑΠ ΔΕΗ	676170	676170	676170	353380	271860	246050	124150	124150	111720

Παρατήρηση: Δεν έχει αποφασιστεί το ποσοστό αύξησης των συντάξεων για τα ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Ταμείο Νομικών.

4 - Για όλα τα Ταμεία, εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις όπως ΤΕΒΕ, ΤΣΑ, ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ», οι ΚΑΤΩΤΕΡΕΣ συντάξεις (σε δρχ.) και για τις τρεις αιτίες / κινδύνους (**Γήρατος, Αναπηρίας, Θανάτου**) είναι ίδιες με αυτές του ΙΚΑ : 124.150, 124.150 και 11.720 δρχ. αντίστοιχα.

5 - Για όλα τα Ταμεία η σύνταξη **Γήρατος** είναι η μεγαλύτερη, ακολουθεί η σύνταξη **Αναπηρίας** και τέλος - η μικρότερη, η σύνταξη **Θανάτου**.

6 – Για τα Ταμεία ΤΣΠ ΙΟΝ.ΛΑΪΚ. και ΟΑΠ ΔΕΗ η **Ανώτατη** σύνταξη είναι ίδια και για τις τρεις αιτίες / κινδύνους συνταξιοδότησης, ενώ για αρκετά Ταμεία δεν μεταβάλλονται οι συντάξεις **Γήρατος** και **Αναπηρίας** κυρίως στην **Κατώτερη**, και σε μικρότερο βαθμό στις **Μέση** και **Ανώτατη** κατηγορίες.

2. 2. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ

Η ανάλυση των διαφορών και των ιδιαιτεροτήτων ως προς το ύψος των συντάξεων θα μας βοηθήσει, σε συνδυασμό φυσικά και με τις αντίστοιχες διαφορές και ιδιαιτερότητες στις εισφορές, να κρίνουμε ποιο αντικειμενικά για το ύψος των συντάξεων των διπλωματούχων μηχανικών.

2. 2.1. – Διαφορές μεταξύ των συντάξεων του ίδιου Ταμείου.

Οι διαφορές μεταξύ των συντάξεων του ίδιου Ταμείου κυμαίνονται σε ευρύ φάσμα³⁾. Η ανάλυση των διαφορών των συντάξεων γίνεται: Α - για την ίδια αιτία / κίνδυνο κατά κατηγορία και για όλες τις κατηγορίες, και Β – για την ίδια κατηγορία κατά αιτία / κίνδυνο και για όλες τις αιτίες / κινδύνους.

Α. Αναλύοντας τις διαφορές των συντάξεων για την ίδια αιτία / κίνδυνο συνταξιοδότησης σε όλο το εύρος του κάθε συγκεκριμένου Ταμείου, παρατηρούμε (Πιν. 2) τους παρακάτω συντελεστές μεταβολής και διακύμανσης⁴⁾:

1 – Ως προς τις συντάξεις **ΓΗΡΑΤΟΣ** :

- α) - Ο συντελεστής μεταβολής από **Ανώτατη** προς **Κατώτερη** κατηγορία σύνταξης (κ.σ.) κυμαίνεται από **2,0** φορές (ΦΩΤ/ΦΩΝ) έως και **6,6** φορές (ΤΑΠ-ΟΤΕ) με μέση τιμή⁵⁾ για όλα τα Ταμεία **4,8** φορές
- β) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Ανώτατη** προς **Μέση** κ.σ. κυμαίνεται από **1,2 (Αν. Ξεν. Τύπου)** έως **4,8** φορές (ΙΚΑ) με μέση τιμή **2,4** φορές.
- γ) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Μέση** προς **Κατώτερη** κ.σ. κυμαίνεται από **1,1** (ΙΚΑ) έως **3,2** φορές (ΤΣΠ ΙΟΝ.ΛΑΪΚ) με μέση τιμή **2,2** φορές.

2 – Ως προς τις συντάξεις **ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ**⁶⁾:

- α) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Ανώτατη** προς **Κατώτερη** κ.σ. κυμαίνεται από **1,5** φορές (ΤΣΕΥΠ-Θ) έως **5,8** φορές (ΤΕΒΕ) με μέση τιμή **3,8** φορές,
- β) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Ανώτατη** προς **Μέση** κ.σ. κυμαίνεται από **1,2** φορές (ΦΩΤ/ΦΩΝ) έως **4,6** φορές (ΙΚΑ) με μέση τιμή **2,4** φορές. γ) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Μέση** προς **Κατώτερη** κ.σ. κυμαίνεται από **1,0** ως **2,9** φορές με μέση τιμή **1,7** φορές και συντελεστή διακύμανσης μεταξύ των Ταμείων **2,9** φορές.

3 – Ως προς τις συντάξεις **ΘΑΝΑΤΟΥ**:

- α) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Ανώτατη** προς **Κατώτερη** κ.σ. κυμαίνεται από **1,2** (ΤΣΕΥΠ-Θ) έως **6,1** φορές (ΟΑΠ ΔΕΗ) με μέση τιμή **3,4** φορές.
- β) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Ανώτατη** προς **Μέση** κ.σ. κυμαίνεται από **1,1** (ΤΣΕΥΠ-Θ) έως **5,2** φορές (ΤΕΒΕ) με μέση τιμή **2,5** φορές.
- γ) – Ο συντελεστής μεταβολής από **Μέση** προς **Κατώτερη** κ.σ. κυμαίνεται από **1,0** (ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΑ, ΤΑΙΣΥΤ) έως **2,6** φορές (ΤΑ ΠΕΑΘ) με μέση τιμή **1,4** φορές.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει, ότι :

1 – Οι μικρότερες τιμές των συντελεστών μεταβολής παρατηρούνται για τις συντάξεις της αιτίας / κινδύνου **Θανάτου** (1,0 – 1,1 – 1,2), ακολουθούν της

³⁾ Στα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» υπήρχε κάποια αναντιστοιχία στα Ταμεία ΙΚΑ, ΤΕΒΕ και ΤΣΑ, ως προς τις τιμές των συντάξεων ΘΑΝΑΤΟΥ για τις κατηγορίες **Μέση** και **Κατώτερη** τις οποίες διορθώσαμε προκειμένου να αποφύγουμε παράλογες τιμές συντελεστών, άρα και συμπερασμάτων.

⁴⁾ Με τον όρο «συντελεστής μεταβολής» εννοούμε τη μεταβολή της τιμής της σύνταξης στα όρια του ίδιου Ταμείου και της ίδιας αιτίας / κινδύνου για κάθε μία και για όλες τις κατηγορίες, ενώ με τον όρο «συντελεστής διακύμανσης» εννοούμε τις διακυμάνσεις των συντελεστών μεταβολής μεταξύ των Ταμείων για την ίδια αιτία / κίνδυνο για κάθε μία ή για όλες τις κατηγορίες.

⁵⁾ Με τον όρο «μέση τιμή» δεν πρέπει να νοείται η αριθμητική μέση ζυγισμένη τιμή σε συνάρτηση με τον αριθμό των ασφαλισμένων στα συγκεκριμένα Ταμεία, αλλά η μέση τιμή σε συνάρτηση με τον αριθμό των Ταμείων τα στοιχεία των οποίων αναλύονται και όπου όλα τα Ταμεία έχουν την ίδια βαρύτητα.

⁶⁾ Ο αριθμός των Ταμείων είναι μειωμένος κατά 2 ταμεία : ΤΣΠ ΙΟΝ – ΛΑΪΚΗ και ΤΑΠ – ΕΤΒΑ, γιατί στην αντίστοιχη δημοσίευση της εφημερίδας «ΤΟ ΒΗΜΑ» δεν υπήρχαν στοιχεία για τις ΑΝΩΤΑΤΕΣ και ΜΕΣΕΣ συντάξεις ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ αυτών των δύο Ταμείων.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΝΑ ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΑ

ΦΟΡΕΑΣ	ΓΗΡΑΤΟΣ			ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ			ΘΑΝΑΤΟΥ			Γ.Α.Θ. ΜΕΓ.
	A:K	A:M	M:K	A:K	A:M	M:K	A:K	A:M	M:K	
ΙΚΑ	5.3	4.8	1.1	4.6	4.6	1.0	3.8	3.7	1.0	6.08
ΤΕΒΕ	6.1	4.1	1.5	5.8	4.5	1.3	5.3	5.2	1.0	6.54
ΤΑΕ	5.7	3.6	1.6	3.5	2.8	1.3	3.6	3.1	1.2	6.27
ΤΣΑ	3.4	2.8	1.2	3.4	2.8	1.2	2.7	2.6	1.0	3.78
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	3.1	1.7	1.9	2.2	1.3	1.8	2.1	1.7	1.2	3.49
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	3.3	2.3	1.5	3.3	2.7	1.2	3.3	2.5	1.3	4.14
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	5.0	1.7	3.0	5.0	2.2	2.3	3.3	1.9	1.7	5.55
ΤΣΠ ΕΤΕ	5.5	2.3	2.5	4.5	2.5	1.8	4.3	2.9	1.5	6.16
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	6.3	2.5	2.5				3.7	2.2	1.7	6.96
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	5.0	1.5	3.2	5.0	3.5	1.4	5.5	3.6	1.5	5.50
ΤΑΠ ΟΤΕ	6.6	2.4	2.8	5.0	2.3	2.1	3.9	2.7	1.4	7.31
ΤΑΝΠΥ	5.4	3.5	1.5	3.9	3.5	1.1	4.3	3.9	1.1	6.00
ΤΑ ΠΕΑΘ	6.5	2.1	3.1	3.9	1.7	2.3	4.3	1.7	2.6	7.23
ΤΣΕΥΠ - Α	3.2	1.6	2.0	2.5	1.6	1.6	2.5	1.9	1.3	3.56
ΤΣΕΥΠ - Θ	3.3	1.9	1.7	1.5	1.4	1.1	1.2	1.1	1.1	3.69
ΤΑΤΤΑ	6.3	2.1	3.0	3.8	1.3	2.9	3.0	1.5	1.9	7.01
ΤΑΙΣΥΤ	3.6	2.5	1.5	2.7	2.0	1.3	2.5	2.4	1.0	4.04
ΦΩΤ/ΦΩΝ	2.0	1.5	1.3	1.5	1.2	1.2	1.7	1.5	1.1	2.42
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	3.4	1.2	2.8	2.5	1.3	2.0	2.6	1.7	1.6	3.75
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	5.6	1.9	3.0				1.9	1.2	1.6	6.25
ΤΑΠ - ΑΤΕ	6.2	2.1	3.0	5.1	2.7	1.9	4.1	2.9	1.4	6.87
ΟΑΠ ΔΕΗ	5.4	1.9	2.8	5.4	2.5	2.2	6.1	2.7	2.2	6.05
Min	2.0	1.2	1.1	1.5	1.2	1.0	1.2	1.1	1.0	2.4
Max	6.6	4.8	3.2	5.8	4.6	2.9	6.1	5.2	2.6	7.3
Average	4.8	2.4	2.2	3.8	2.4	1.7	3.4	2.5	1.4	5.4
max/min	3.3	3.9	2.9	3.9	3.7	2.9	5.0	4.9	2.6	3.0

Όπου: A/K - Ανώτατη προς Κατώτερη, A/M - Ανώτατη προς Μέση, M/K - Μέση προς Κατώτερη
ΜΕΓ – Μέγιστες διαφορές συντάξεων του Φορέα για όλες τις αιτίες / κινδύνους.

Αναπηρίας (1,0 – 1,2 – 1,5) και τέλος της **Γήρατος** (1,1 – 1,2 – 2,0), γεγονός που σημαίνει ότι παρατηρείται μια σχετική σταθερότητα στις τιμές των χαμηλότερων συντάξεων.

2 - Οι μεγαλύτερες τιμές των συντελεστών μεταβολής, στις περισσότερες περιπτώσεις παρατηρούνται για την αιτία /κίνδυνο **Γήρατος** (3,2 – 4,8 – 6,6) ακολουθούν της **Θανάτου** (2,6 – 5,2 – 6,1) και τέλος της **Αναπηρίας** (2,9 – 4,6 – 5,8), γεγονός που σημαίνει ότι δεν παρατηρείται κάποια σταθερή σαφή τάση μεταβολής ως προς το μέγεθος των συντελεστών μεταξύ των αιτιών / κινδύνων. Κοινό χαρακτηριστικό για όλες τις αιτίες / κινδύνους είναι, το γεγονός, ότι οι μεγαλύτερες τιμές είναι αυτές των συντελεστών A:K, ακολουθούν οι συντελεστές A:M και τέλος οι συντελεστές M:K με μία τάση μείωσης των διαφορών μεταξύ των συντελεστών από την αιτία **Θανάτου** προς **Αναπηρίας** και **Γήρατος**.

4 – Οι μέγιστες διαφορές μεταξύ της **Ανώτατης** σύνταξης **Γήρατος** και της **Κατώτερης** σύνταξης **Θανάτου** για κάθε Ταμείο εκφράζονται με συντελεστές μεταβολής από **2,4** (ΦΩΤ/ΦΩΝ) έως **7,31 φορές**, με μέση τιμή **5,4** φορές.

Β. Αναλύοντας τις διαφορές των συντάξεων για όλες τις αιτίες / κινδύνους κατά συγκεκριμένη κατηγορία του Ταμείου, παρατηρούμε (Πιν. 3) τους παρακάτω συντελεστές μεταβολής και διακύμανσης ⁴⁾:

1 – Ως προς τις συντάξεις της **ΚΑΤΩΤΕΡΗΣ** κατηγορίας:

α) Οι τιμές των συντάξεων **Γήρατος** είναι ίδιες με αυτές των συντάξεων **Αναπηρίας**.

β) Οι τιμές των συντάξεων **Γήρατος** και **Αναπηρίας** είναι μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες **Θανάτου** από κατά 1,07 φορές (ΤΕΒΕ) ως 1,25 φορές (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ»), με μέση τιμή 1,12.

Πιν.3

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΑ

ΦΟΡΕΑΣ	ΑΝΩΤΑΤΗ			ΜΕΣΗ			ΚΑΤΩΤΕΡΗ			A.M.K.
	Γ/Θ	Γ/Α	Α/Θ	Γ/Θ	Γ/Α	Α/Θ	Γ/Θ	Γ/Α	Α/Θ	ΜΕΓ
ΙΚΑ	1.58	1.16	1.36	1.24	1.11	1.12	1.14	1.00	1.14	6.08
ΤΕΒΕ	1.24	1.05	1.18	1.58	1.15	1.37	1.07	1.00	1.07	6.54
ΤΑΕ	1.74	1.62	1.08	1.48	1.24	1.19	1.11	1.00	1.11	6.27
ΤΣΑ	1.42	1.00	1.42	1.34	1.00	1.34	1.13	1.00	1.13	3.78
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	1.67	1.43	1.17	1.73	1.07	1.61	1.11	1.00	1.11	3.49
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	1.25	1.00	1.25	1.41	1.18	1.19	1.25	1.00	1.25	4.14
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	1.67	1.00	1.67	1.95	1.32	1.48	1.11	1.00	1.11	5.55
ΤΣΠ ΕΤΕ	1.43	1.24	1.16	1.82	1.35	1.34	1.11	1.00	1.11	6.16
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	1.89			1.63			1.11	1.00	1.11	6.96
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	1.00	1.00	1.00	2.36	2.25	1.05	1.11	1.00	1.11	5.50
ΤΑΠ ΟΤΕ	1.89	1.31	1.44	2.15	1.30	1.65	1.11	1.00	1.11	7.31
ΤΑΝΠΥ	1.39	1.38	1.01	1.56	1.36	1.14	1.11	1.00	1.11	6.00
ΤΑ ΠΕΑΘ	1.67	1.66	1.00	1.32	1.31	1.01	1.11	1.00	1.11	7.23
ΤΣΕΥΠ - Α	1.43	1.30	1.09	1.63	1.24	1.31	1.11	1.00	1.11	3.56
ΤΣΕΥΠ - Θ	3.03	2.21	1.37	1.68	1.64	1.02	1.11	1.00	1.11	3.69
ΤΑΤΤΑ	2.36	1.64	1.44	1.71	1.02	1.68	1.11	1.00	1.11	7.01
ΤΑΙΣΥΤ	1.63	1.32	1.23	1.57	1.09	1.44	1.11	1.00	1.11	4.04
ΦΩΤ/ΦΩΝ	1.46	1.32	1.11	1.46	1.07	1.36	1.23	1.00	1.23	2.42
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	1.42	1.35	1.05	1.98	1.40	1.41	1.11	1.00	1.11	3.75
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	3.35			2.13			1.11	1.00	1.11	6.25
ΤΑΠ - ΑΤΕ	1.68	1.21	1.39	2.32	1.56	1.48	1.11	1.00	1.11	6.87
ΟΑΠ ΔΕΗ	1.00	1.00	1.00	1.44	1.30	1.10	1.11	1.00	1.11	6.05
Min	1.00	1.00	1.00	1.24	1.00	1.01	1.07	1.00	1.07	2.42
Max	3.35	2.21	1.67	2.36	2.25	1.68	1.25	1.00	1.25	7.31
Average	1.69	1.31	1.22	1.70	1.30	1.32	1.12	1.00	1.12	5.39
max/min	3.35	2.21	1.67	1.90	2.25	1.67	1.17	1.00	1.17	3.02

Όπου: Γ/Θ - Γήρατος προς Θανάτου, Γ/Α - Γήρατος προς Αναπηρίας, Α/Θ - Αναπηρίας προς Θανάτου

2 – Ως προς τις συντάξεις της **ΜΕΣΗΣ** κατηγορίας:

α) οι τιμές των συντάξεων **Γήρατος** ή είναι ίσες (ΤΣΑ) ή μεγαλύτερες κατά 2,25 φορές (ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ) από τις αντίστοιχες της **Αναπηρίας** με μέση τιμή 1,3 φορές.

β) – οι τιμές των συντάξεων **Γήρατος** είναι μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες **Θανάτου** από 1,24 φορές (ΙΚΑ) ως 2,36 φορές (ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ) με μέση τιμή 1,7 φορές.

γ) – οι τιμές των συντάξεων **Αναπηρίας** είναι σχεδόν ίδιες (ΤΑ ΠΕΑΘ) ή μεγαλύτερες ως και κατά 1,68 φορές (ΤΑΤΤΑ) από τις αντίστοιχες **Θανάτου** με μέση τιμή 1,3 φορές.

3 – Ως προς τις συντάξεις της **ΑΝΩΤΑΤΗΣ** κατηγορίας:

α) οι τιμές των συντάξεων **Γήρατος** είναι ίσες (ΤΕΒΕ, ΤΣΑ, ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ», ΤΣΠ ΗΣΑΠ, ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ και ΟΑΠ ΔΕΗ) ή μεγαλύτερες ως και κατά 2,2 φορές (ΤΣΕΥΠ Θ) από τις αντίστοιχες **Αναπηρίας** με μέση τιμή 1,3 φορές.

β) – οι τιμές των συντάξεων **Γήρατος** είναι ίδιες (ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ και ΟΑΠ ΔΕΗ) ή μεγαλύτερες έως και κατά 3,35 φορές (ΤΑΠ ΕΤΒΑ) από τις αντίστοιχες **Θανάτου** με μέση τιμή 1,69 φορές.

γ) - οι τιμές **Αναπηρίας** είναι ίδιες (ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ και ΟΑΠ ΔΕΗ), ή μεγαλύτερες έως και κατά 1,67 φορές (ΤΣΠ ΗΣΑΠ) από τις αντίστοιχες **Θανάτου** με μέση τιμή 1,2 φορές.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει, ότι :

1 – Οι μεταβολές των συντάξεων όλων των αιτιών / κινδύνων στην **Κατώτερη** κατηγορία είναι σχετικά ασήμαντες (από 1 ως 1,25 με μέσες τιμές από 1 ως 1,12), αυξάνουν στη **Μέση** κατηγορία (από 1 ως 2,5 με μέσες τιμές από 1,3 ως 1,69) και φτάνουν στις μεγαλύτερες τιμές στην **Ανώτατη** κατηγορία (από 1 ως 3,35 με μέσες τιμές από 1,2 ως 1,7) γεγονός που μαρτυρεί ότι στα ίδια Ταμεία οι μεταβολές των συντάξεων μεταξύ των αιτιών / κινδύνων είναι **3,35** φορές.

2 – Οι μεγαλύτερες μεταβολές των συντάξεων στο ίδιο Ταμείο για όλες τις αιτίες / κινδύνους και κατηγορίες και αφορούν την Ανώτατη Γήρατος προς Κατώτερη Θανάτου κυμαίνονται από 2,42 φορές (ΦΩΤ/ΦΩΝ) έως και 7,31 φορές (ΤΑΠ ΟΤΕ) με μέση τιμή 5,39 φορές.

3 – Οι διακυμάνσεις των τιμών των συντάξεων της ίδιας αιτίας και κατηγορίας για όλα τα ταμεία κυμαίνεται:

- από 86470 Δρχ. - την Κατώτερη Θανάτου του ΤΣΑ, έως 817160 Δρχ. - την Ανώτατη Γήρατος του ΤΑΠ ΟΤΕ.

2 – Οι διακυμάνσεις των τιμών των συντάξεων

2.2.2. Διαφορές μεταξύ των συντάξεων των Ταμείων

Α. Αναλύοντας τις διαφορές των συντάξεων ως προς την αιτία /κίνδυνο συνταξιοδότησης για όλα τα Ταμεία, παρατηρούμε τα παρακάτω:

1 – Ως προς τις συντάξεις **ΓΗΡΑΤΟΣ** (Εικ.1) :

α) - στην **Κατώτερη** κατηγορία κυμαίνονται από 97.220 δρχ. (ΤΣΑ) ως 170.400 δρχ. (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ»), με μέση τιμή 124.100 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **1,75**.

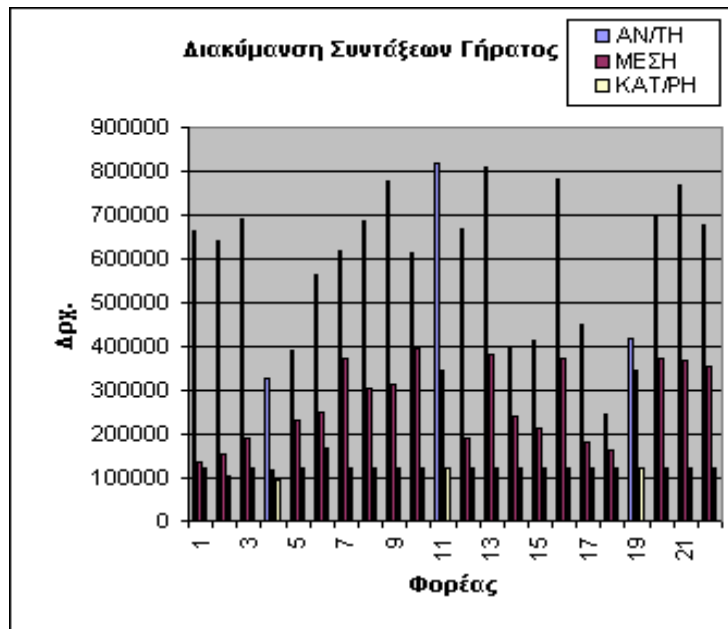
β) –στη **Μέση** κατηγορία κυμαίνονται από 117.420 δρχ. (ΤΣΑ) ως 397.340 δρχ. (ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ), με μέση τιμή 273.287 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **3,11**.

γ) – στην **Ανώτατη** κατηγορία κυμαίνονται από 244.075 δρχ. (ΦΩΤ/ΦΩΝ) ως 817.160 δρχ. (ΤΑΠ ΟΤΕ), με μέση τιμή 596.475 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **3,35**.

Εικ.1

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΗΡΑΤΟΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΦΟΡΕΑΣ	ΑΝ/ΤΗ	ΜΕΣΗ	ΚΑΤ/ΡΗ
ΙΚΑ	661650	138370	124150
ΤΕΒΕ	643180	156790	105450
ΤΑΕ	692820	190860	122430
ΤΣΑ	326110	117420	97220
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	389740	234040	124150
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	564350	250810	170400
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	619850	374890	124150
ΤΣΠ ΕΤΕ	688380	305020	124150
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	778020	313170	124150
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	614910	397340	124150
ΤΑΠ ΟΤΕ	817160	347010	124150
ΤΑΝΠΥ	669900	190750	124150
ΤΑ ΠΕΑΘ	808000	381500	124150
ΤΣΕΥΠ - Α	397425	242450	124150
ΤΣΕΥΠ - Θ	412470	215030	124150
ΤΑΤΤΑ	782870	371495	124150
ΤΑΙΣΥΤ	450810	182720	124150
ΦΩΤ/ΦΩΝ	244075	162970	124150
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	419020	343690	124150
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	698400	372840	124150
ΤΑΠ - ΑΤΕ	767135	369760	124150
ΟΑΠ ΔΕΗ	676170	353380	124150

	Ανώτατη	Μέση	Κατώτερη	A / K	A / M	M / K
Min	244075	117420	97220	2.51	2.08	1.21
max	817160	397340	170400	4.80	2.06	2.33
Aver	596475	273287	124100	4.81	2.18	2.20
Max/min	3.35	3.38	1.75	1.91	0.99	1.93
MM/mm	8.41					

δ) – για το **σύνολο** των κατηγοριών όλων των Ταμείων οι συντάξεις **Γήρατος** κυμαίνονται από 97.220 δρχ. (ΤΣΑ) ως 817.160 δρχ. (ΤΑΠ ΟΤΕ), με μέση τιμή 331.287 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **8,41 φορές**, δηλαδή η κατώτερη σύνταξη Γήρατος του ΤΣΑ είναι μικρότερη κατά 8,41 φορές αυτής του ΤΑΠ ΟΤΕ.

2 – Ως προς τις συντάξεις **ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ** (Εικ.2) :

α) – στην **Κατώτερη** κατηγορία είναι ίδιες με αυτές της Γήρατος, δηλ. κυμαίνονται από 97.220 δρχ. (ΤΣΑ) ως 170.400 δρχ. (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ»), με μέση τιμή 124.100 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **1,75**.

β) - στη **Μέση** κατηγορία κυμαίνονται από 117.420 δρχ. (ΤΣΑ) ως 365.590 δρχ. (ΤΑΤΤΑ), με μέση τιμή 205.517 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **3,11**.

γ) – στην **Ανώτατη** κατηγορία οι συντάξεις κυμαίνονται από 184.900 δρχ. (ΦΩΤ/ΦΩΝ) ως 676.170 δρχ. (ΟΑΠ ΔΕΗ) με μέση τιμή 463.870 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **3,66**.

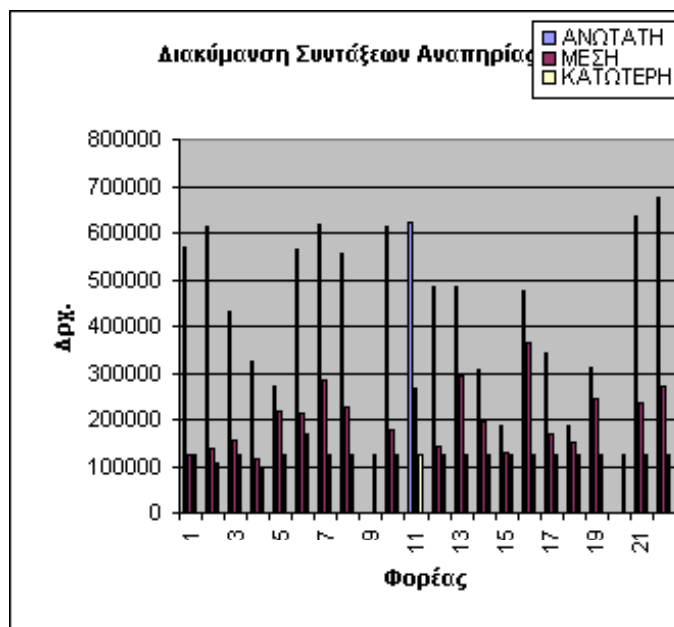
δ) – για το **σύνολο** των κατηγοριών οι συντάξεις **Αναπηρίας** των Ταμείων κυμαίνονται από 97.220 δρχ. (ΤΣΑ) ως 676.170 δρχ. (ΟΑΠ ΔΕΗ) με μέση τιμή 259.967 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **6,96 φορές**, δηλαδή η κατώτερη

σύνταξη Αναπηρίας του ΤΣΑ είναι κατά 6,96 φορές μικρότερη από την από την Ανώτερη του ΟΑΠ – ΔΕΗ.

Εικ.2

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΦΟΡΕΑΣ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ	ΚΑΤΩΤΕΡΗ
ΙΚΑ	569920	125100	124150
ΤΕΒΕ	614980	136115	105450
ΤΑΕ	428980	153670	122430
ΤΣΑ	326110	117420	97220
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	272820	217890	124150
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	564350	211800	170400
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	619850	285060	124150
ΤΣΠ ΕΤΕ	556730	225470	124150
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ			124150
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	614910	176370	124150
ΤΑΠ ΟΤΕ	621820	266050	124150
ΤΑΝΠΥ	483850	140090	124150
ΤΑ ΠΕΑΘ	486000	291600	124150
ΤΣΕΥΠ - Α	304710	194810	124150
ΤΣΕΥΠ - Θ	186320	131040	124150
ΤΑΤΤΑ	477070	365590	124150
ΤΑΙΣΥΤ	340770	167300	124150
ΦΩΤ/ΦΩΝ	184900	151870	124150
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	310660	244750	124150
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ			124150
ΤΑΠ - ΑΤΕ	636480	236490	124150
ΟΑΠ ΔΕΗ	676170	271860	124150

	Ανώτατη	Μέση	Κατώτερη	A / K	A / M	M / K
Min	184900	117420	97220	1.90	1.57	1.21
max	676170	365590	170400	3.97	1.85	2.15
Aver	463870	205517	124100	3.74	2.26	1.66
Max/min	3.66	3.11	1.75	2.09	1.17	1.78
MM/mm	6.96					

3 – Ως προς τις συντάξεις **ΘΑΝΑΤΟΥ** (Εικ.3):

α) – στην Κατώτερη κατηγορία κυμαίνονται από 86370 δρχ. (ΤΣΑ) ως 136.320 δρχ. (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ»), με μέση τιμή 110.391 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **1,58**.

β) - στη **Μέση** κατηγορία κυμαίνονται από 87.600 δρχ. (ΤΣΑ) ως 288.900 δρχ. (ΤΑ ΠΕΑΘ), με μέση τιμή 159.595 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **3,30**.

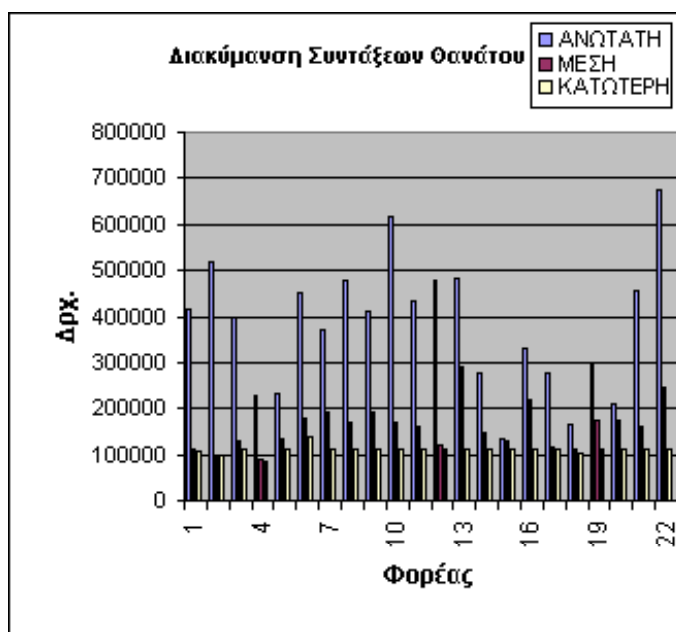
γ) – στην **Ανώτατη** κατηγορία οι συντάξεις κυμαίνονται από 136.240 δρχ. (ΤΣΕΥΠ – Θ) ως 676.170 δρχ. (ΟΑΠ ΔΕΗ), με μέση τιμή 379.730 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **4,96**.

δ) – για το **σύνολο** των κατηγοριών οι συντάξεις **Θανάτου** των Ταμείων κυμαίνονται από 86.370 δρχ. (ΤΣΑ) ως 676.170 δρχ. (ΟΑΠ ΔΕΗ) με μέση τιμή 216.571 δρχ. και συντελεστή διακύμανσης **7,83 φορές**, δηλαδή η κατώτερη σύνταξη Θανάτου του ΤΣΑ είναι μικρότερη της ανώτατης σύνταξης Θανάτου του ΟΑΠ ΔΕΗ κατά 7,83 φορές.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα :

1 – Οι συντελεστές μεταβολής των τιμών των συντάξεων από κατηγορία σε κατηγορία έχουν υποκειμενικό χαρακτήρα γιατί το εύρος των κατηγοριών δεν τεκμηριώνεται με ενιαία, κοινά αποδεκτά, κριτήρια.

ΦΟΡΕΑΣ	ΑΝΩΤΑΤΗΜΕΣΗ	ΚΑΤΩΤΕΡΗ
ΙΚΑ	417580	111720
ΤΕΒΕ	520605	99180
ΤΑΕ	397400	129010
ΤΣΑ	229280	87600
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.233840	135095	111720
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	451480	178350
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	371910	192350
ΤΣΠ ΕΤΕ	480240	167760
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	412645	191880
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	614910	168650
ΤΑΠ ΟΤΕ	432080	161675
ΤΑΝΠΥ	480380	122390
ΤΑ ΠΕΑΘ	484600	288900
ΤΣΕΥΠ - Α	278275	148470
ΤΣΕΥΠ - Θ	136240	128100
ΤΑΤΤΑ	331730	217270
ΤΑΙΣΥΤ	276390	116510
ΦΩΤ/ΦΩΝ	166780	111720
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	295680	173870
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	208170	174830
ΤΑΠ - ΑΤΕ	457670	159700
ΟΑΠ ΔΕΗ	676170	246050

	Ανώτατη	Μέση	Κατώτερη	A / K	A / M	M / K
Min	136240	87600	86370	1.58	1.56	1.01
max	676170	288900	136320	4.96	2.34	2.12
Aver	379730	159595	110391	3.44	2.38	1.45
Max/min	4.96	3.30	1.58	3.14	1.50	2.09
MM/mm	7.83					

2 - Αυτό που παρουσιάζει ενδιαφέρον είναι η διακύμανση των συντάξεων για το ίδιο Ταμείο, σε όλο το εύρος των κατηγοριών και για κάθε συγκεκριμένη αιτία / κίνδυνο, όπου με σημείο αναφοράς τη «μέση» τιμή, τα Ταμεία, χωρίζονται σε δύο κατηγορίες : α) με τιμές συντελεστών μικρότερες και β) με τιμές συντελεστών μεγαλύτερες της «μέσης» τιμής :

Γήρατος

- α) – με τιμή του συντελεστή από **2** ως **4,8** όπου ανήκουν τα παρακάτω 9 Ταμεία : ΤΣΑ, ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ. ΣΥΝ. ΟΡ., ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ», ΤΣΠ ΙΟΝ. – ΛΑΪΚ, ΤΣΕΥΠ Α, ΤΣΕΥΠ Θ, ΤΑΙΣΥΤ, ΦΩΤ/ΦΩΝ και ΑΝ. ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ, και
- β) – με τιμή του συντελεστή μεγαλύτερο του 4,8 ως το 6,6 όπου ανήκουν τα υπόλοιπα 13 Ταμεία : ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΠ ΗΣΑΠ, ΤΣΠ ΕΤΕ, ΤΣΠ ΕΛ. & ΚΤΗΜ., ΤΑΠ ΟΤΕ, ΤΑΝΠΥ, ΤΣΠ ΠΕΑΘ, ΤΑΤΤΑ, ΤΑΠ ΕΤΒΑ, ΤΑΠ ΑΤΕ και ΟΑΠ ΔΕΗ.

Αναπηρίας

- α) – με τιμή του συντελεστή από **1,5** ως **3,8** ανήκουν τα παρακάτω 10 Ταμεία : ΤΑΕ, ΤΣΑ, ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ. ΣΥΝ. ΟΡ., ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ», ΤΣΕΥΠ Α, ΤΣΕΥΠ Θ, ΤΑΤΤΑ, ΤΑΙΣΥΤ, ΦΩΤ/ΦΩΝ και ΑΝ. ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ, και
- β) – με τιμή του συντελεστή από 3,9 ως 5,8 ανήκουν τα παρακάτω 10 Ταμεία: ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΣΠ ΗΣΑΠ, ΤΣΠ ΕΤΕ, ΤΣΠ ΙΟΝ. – ΛΑΪΚ, ΤΑΠ ΟΤΕ, ΤΑΝΠΥ, ΤΑΠ ΕΤΒΑ, ΤΑΠ ΑΤΕ και ΟΑΠ ΔΕΗ.

Θανάτου

α) – με τιμή του συντελεστή από 1,2 ως 3,4 τα παρακάτω 11 Ταμεία :ΤΣΑ, ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ. ΣΥΝ. ΟΡ., ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ», ΤΣΠ ΗΣΑΠ, ΤΣΕΥΠ Α, ΤΣΕΥΠ Θ, ΤΑΤΤΑ, ΤΑΙΣΥΤ, ΦΩΤ/ΦΩΝ, ΑΝ. ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ και ΤΑΠ ΕΤΒΑ, και

β) – με τιμή του συντελεστή από 3,5 ως 6,1 τα παρακάτω 11 Ταμεία: ΙΚΑ, ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΠ ΕΤΕ, ΤΣΠ ΕΛ. & ΚΤΗΜ., ΤΣΠ ΙΟΝ. – ΛΑΪΚ, ΤΑΠ ΟΤΕ, ΤΑΝΠΥ, ΤΑ ΠΕΑΘ, ΤΑΠ ΑΤΕ και ΟΑΠ ΔΕΗ.

4 – Οι εξαιρετικά μεγάλες τιμές των συντελεστών διακύμανσης των συντάξεων **Γήρατος (8,41 φορές)**, **Αναπηρίας (6,96 φορές)** και **Θανάτου (7,83 φορές)** δείχνουν το απόλυτο μέγεθος της συνταξιοδοτικής ανισότητας μεταξύ των ασφαλισμένων για όλα τα Ταμεία.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των ταμείων, αλλά πιθανόν και των ασφαλισμένων, κρίνοντας και από τα Ταμεία ΙΚΑ και ΤΕΒΕ, ανήκουν στην κατηγορία των συντελεστών με διακυμάνσεις άνω των 5, γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει μεγάλη ανισότητα ως προς το ύψος των συντάξεων. Αυτό ως προς το ΙΚΑ ίσως να οφείλεται στη μεγάλη διακύμανση του βαθμού ειδίκευσης και των συνθηκών εργασίας των ασφαλισμένων, ενώ στην περίπτωση του ΤΕΒΕ στις μεγάλες διαφορές ως προς τη δυνατότητα εισφορών στα ασφάλιστρα (Ασφαλιστικές Κατηγορίες).

Γενικότερη διαπίστωση θα μπορούσε πιθανόν να είναι η επικράτηση της αρχής της αναλογίας εισφορών και παροχών.

Β. Διαφορές μεταξύ των συντάξεων της ίδιας κατηγορίας για όλες τις αιτίες / κινδύνους και για όλα τα Ταμεία.

Οι διαφορές μεταξύ των συντάξεων της ίδιας κατηγορίας (**Ανώτατη, Μέση, Κατώτερη**) για διαφορετικά Ταμεία των τριών αιτιών / κινδύνων σύνταξης κυμαίνονται επίσης σε ευρύ φάσμα. Η ανάγκη ανάλυσης αυτών των διαφορών, οι οποίες στην ουσία έχουν μάλλον υποκειμενικό χαρακτήρα, κρίνεται αναγκαία για μια ποιο πολύπλευρη ανάλυση των συντάξεων των διαφόρων Ταμείων. Αναλύοντας τις διαφορές των συντάξεων ως προς την κατηγορία της σύνταξης παρατηρούμε τους παρακάτω συντελεστές διακύμανσης:

1 – Στην **ΑΝΩΤΑΤΗ** κατηγορία (Εικ.4):

α) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Γήρατος** ήταν αυτή των 817.160 δρχ. (ΤΑΠ ΟΤΕ), και η μικρότερη των 244.075 δρχ. (ΦΩΤ/ΦΩΝ) με μέση τιμή 596.476 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **3,35** φορές.

β) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Αναπηρίας** ήταν αυτή των 676.170 δρχ. (ΟΑΠ ΔΕΗ) και η μικρότερη των 184.900 δρχ. (ΦΩΤ/ΦΩΝ) ⁶⁾ με μέση τιμή 463.870 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **3,66** φορές.

γ) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Θανάτου** ήταν επίσης 676.170 δρχ. (ΟΑΠ ΔΕΗ), ενώ η μικρότερη αυτή των 136.240 δρχ. (ΤΣΕΥΠ Θ) με μέση τιμή 360.181 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **4,96**.

δ) – οι αναλογίες μικρότερων συντάξεων : Γήρατος προς Θανάτου (Γ/Θ), Γήρατος προς Αναπηρίας (Γ/Α) και Αναπηρίας προς Θανάτου (Α/Θ) είναι αντίστοιχα 1,79 – 1,32 – 1,36, δηλαδή κυμαίνονται σε σχετικά μικρό φάσμα.

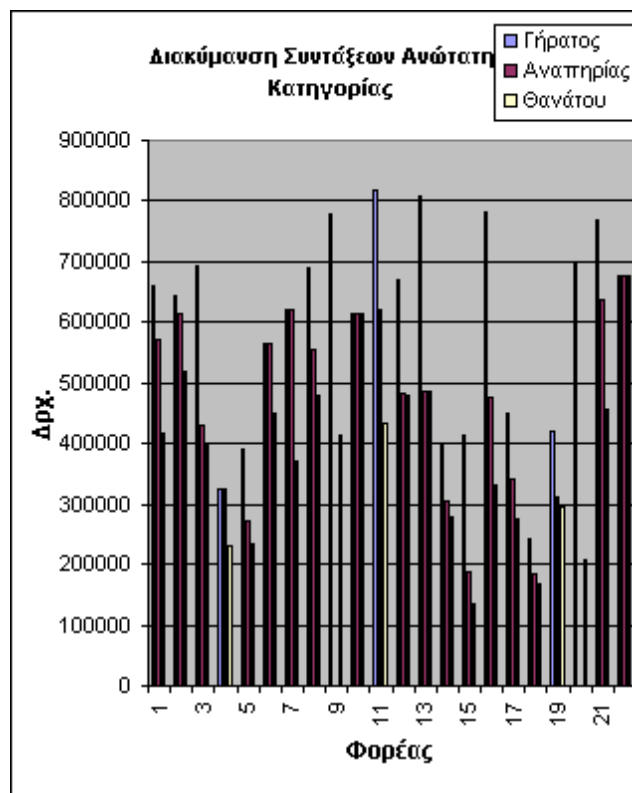
ε) – οι αναλογίες των υψηλότερων συντάξεων : Γήρατος προς Θανάτου (Γ/Θ), Γήρατος Αναπηρίας (Γ/Α) και Αναπηρίας προς Θανάτου (Α/Θ) είναι αντίστοιχα 1,21 – 1,21 – 1,0 δηλαδή διαφέρουν σε μικρότερο βαθμό από τις χαμηλότερες συντάξεις.

στ) – στην ανώτατη κατηγορία η μεγαλύτερη σύνταξη Γήρατος υπερβαίνει κατά **6** φορές τη μικρότερη σύνταξη λόγω Θανάτου.

Εικ.4

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

ΦΟΡΕΑΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Θανάτου
ΙΚΑ	661650	569920	417580
ΤΕΒΕ	643180	614980	520605
ΤΑΕ	692820	428980	397400
ΤΣΑ	326110	326110	229280
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	389740	272820	233840
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	564350	564350	451480
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	619850	619850	371910
ΤΣΠ ΕΤΕ	688380	556730	480240
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	778020		412645
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	614910	614910	614910
ΤΑΠ ΟΤΕ	817160	621820	432080
ΤΑΝΠΥ	669900	483850	480380
ΤΑ ΠΕΑΘ	808000	486000	484600
ΤΣΕΥΠ - Α	397425	304710	278275
ΤΣΕΥΠ - Θ	412470	186320	136240
ΤΑΤΤΑ	782870	477070	331730
ΤΑΙΣΥΤ	450810	340770	276390
ΦΩΤ/ΦΩΝ	244075	184900	166780
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	419020	310660	295680
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	698400		208170
ΤΑΠ - ΑΤΕ	767135	636480	457670
ΟΑΠ ΔΕΗ	676170	676170	676170

	Γ/Θ	Γ/Α	Α/Θ			
Min	244075	184900	136240	1.79	1.32	1.36
Max	817160	676170	676170	1.21	1.21	1.00
Aver	596475	463870	379730	1.57	1.29	1.57
Max/min	3.35	3.66	4.96	0.67	0.92	0.74
MM/mm	6.00					

2 – Στη **ΜΕΣΗ** κατηγορία (Εικ. 5):

α) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Γήρατος** ήταν αυτή των 397340 δρχ. (ΤΣΠ ΙΟΝ.ΛΑΪΚ) και η μικρότερη αυτή των 117.420 δρχ. (ΤΣΑ) με μέση τιμή 273287 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **3,38**.

β) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Αναπηρίας** ήταν αυτή των 365.590 δρχ. (ΤΑΤΤΑ) και η μικρότερη επίσης αυτή των 117.420 δρχ. (ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.) με μέση τιμή 205.518 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **3,11**.

γ) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Θανάτου** ήταν αυτή των 288.900 δρχ. (ΤΑ ΠΕΑΘ) και η μικρότερη αυτή των 87.600 δρχ. (ΤΣΑ) με μέση τιμή 156.409 και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **3,30**.

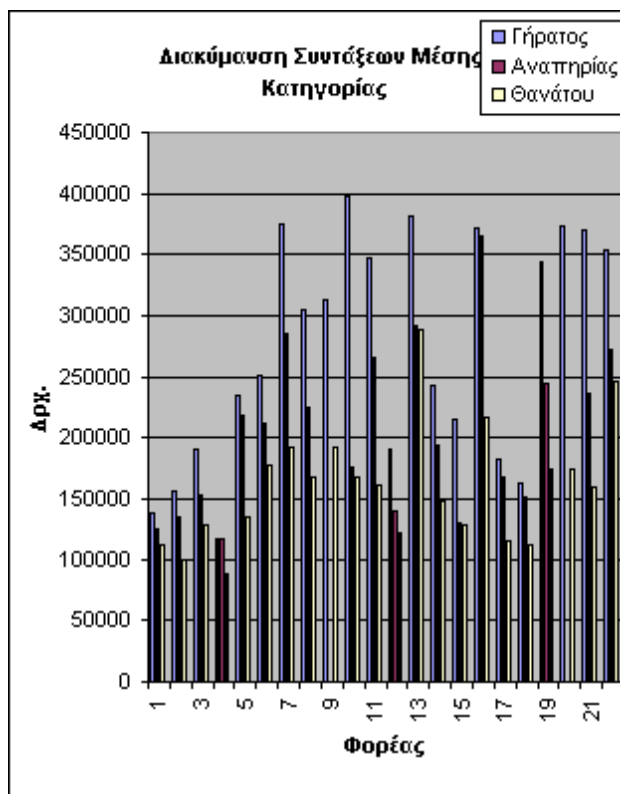
δ) – οι αναλογίες μικρότερων συντάξεων : Γήρατος προς Θανάτου (Γ/Θ), Γήρατος προς Αναπηρίας (Γ/Α) και Αναπηρίας προς Θανάτου (Α/Θ) είναι αντίστοιχα 1,34 – 1,00 – 1,34, δηλαδή κυμαίνονται σε σχετικά μικρό φάσμα.

ε) – οι αναλογίες των μεγαλύτερων συντάξεων : Γήρατος προς Θανάτου (Γ/Θ), Γήρατος Αναπηρίας (Γ/Α) και Αναπηρίας προς Θανάτου είναι αντίστοιχα 1,38 –1,09 –1,27 δηλαδή κυμαίνονται σχεδόν στο ίδιο φάσμα αναλογιών με τις μικρότερες, γεγονός που δείχνει, ότι στη Μέση κατηγορία σταθεροποιούνται οι αναλογίες μεταξύ των αντίστοιχων συντάξεων για διάφορες αιτίες / κινδύνους.

Εικ.5

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΜΕΣΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

	Γήρατος	Αναπηρίας	Θανάτου
ΙΚΑ	138370	125100	111720
ΤΕΒΕ	156790	136115	99180
ΤΑΕ	190860	153670	129010
ΤΣΑ	117420	117420	87600
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	234040	217890	135095
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	250810	211800	178350
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	374890	285060	192350
ΤΣΠ ΕΤΕ	305020	225470	167760
ΤΣΠ ΕΛ.& ΚΤΗΜ	313170		191880
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	397340	176370	168650
ΤΑΠ ΟΤΕ	347010	266050	161675
ΤΑΝΠΥ	190750	140090	122390
ΤΑ ΠΕΑΘ	381500	291600	288900
ΤΣΕΥΠ - Α	242450	194810	148470
ΤΣΕΥΠ - Θ	215030	131040	128100
ΤΑΤΤΑ	371495	365590	217270
ΤΑΙΣΥΤ	182720	167300	116510
ΦΩΤ/ΦΩΝ	162970	151870	111720
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	343690	244750	173870
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	372840		174830
ΤΑΠ - ΑΤΕ	369760	236490	159700
ΟΑΠ ΔΕΗ	353380	271860	246050

	Γ/Θ	Γ/Α	Α/Θ			
Min	117420	117420	87600	1.34	1.00	1.34
Max	397340	365590	288900	1.38	1.09	1.27
Aver	273287	205517	159595	1.71	1.33	1.71
Max/min	3.38	3.11	3.30	1.03	1.09	0.94

MM/mm **4.54**

στ) – στη Μέση κατηγορία η μεγαλύτερη σύνταξη Γήρατος υπερβαίνει κατά **4,54** φορές τη μικρότερη σύνταξη λόγω Θανάτου.

3 – Στην **ΚΑΤΩΤΕΡΗ** κατηγορία (Εικ.6) :

α) - Η μεγαλύτερη σύνταξη **Γήρατος** ήταν αυτή των 170.400 δρχ. (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ») και η μικρότερη αυτή των 97.220 δρχ. (ΤΣΑ) με μέση τιμή 124.100 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **1,75**.

β) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Αναπηρίας** ήταν αυτή των 170.400 δρχ. (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ») και η μικρότερη επίσης αυτή των 97.220 δρχ. (ΤΣΑ) με μέση τιμή 124.100 δρχ. και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **1,75**.

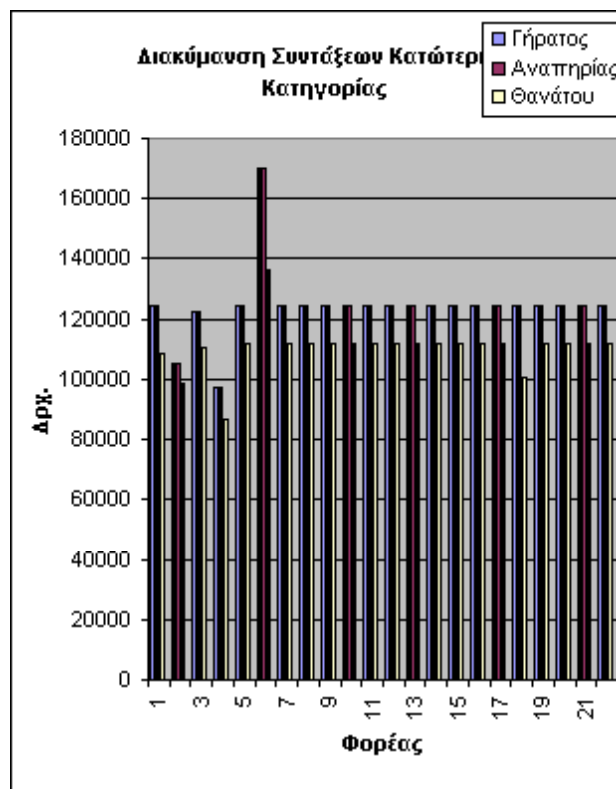
γ) – Η μεγαλύτερη σύνταξη **Θανάτου** ήταν αυτή των 136.320 δρχ. (ΤΣΠ «Η ΕΘΝΙΚΗ») και η μικρότερη αυτή των 86.370 δρχ. (ΤΣΑ) με μέση τιμή 110.664 και συντελεστή αναλογίας μεγαλύτερης σύνταξης προς μικρότερη **1,58**.

δ) – οι αναλογίες μικρότερων συντάξεων : Γήρατος προς Θανάτου (Γ/Θ), Γήρατος Αναπηρίας (Γ/Α) και Αναπηρίας προς Θανάτου είναι αντίστοιχα 1,13 – 1,00 – 1,13, δηλαδή κυμαίνονται σε σχετικά μικρό φάσμα.

Εικ.6

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΩΤΕΡΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

	Γήρατος	Αναπηρίας	Θανάτου
ΙΚΑ	124150	124150	108770
ΤΕΒΕ	105450	105450	98370
ΤΑΕ	122430	122430	110500
ΤΣΑ	97220	97220	86370
ΤΣΕΑ ΓΕΩΡ.ΣΥΝ.	124150	124150	111720
ΤΣΠ "Η ΕΘΝΙΚΗ"	170400	170400	136320
ΤΣΠ ΗΣΑΠ	124150	124150	111720
ΤΣΠ ΕΤΕ	124150	124150	111720
ΤΣΠ ΕΛ. & ΚΤΗΜ	124150	124150	111720
ΤΣΠ ΙΟΝ.- ΛΑΪΚ	124150	124150	111720
ΤΑΠ ΟΤΕ	124150	124150	111720
ΤΑΝΠΥ	124150	124150	111720
ΤΑ ΠΕΑΘ	124150	124150	111720
ΤΣΕΥΠ - Α	124150	124150	111720
ΤΣΕΥΠ - Θ	124150	124150	111720
ΤΑΤΤΑ	124150	124150	111720
ΤΑΙΣΥΤ	124150	124150	111720
ΦΩΤ/ΦΩΝ	124150	124150	100760
ΑΝ.ΞΕΝ.ΤΥΠΟΥ	124150	124150	111720
ΤΑΠ - ΕΤΒΑ	124150	124150	111720
ΤΑΠ - ΑΤΕ	124150	124150	111720
ΟΑΠ ΔΕΗ	124150	124150	111720

	Γ/Θ	Γ/Α	Α/Θ			
Min	0.97220	0.97220	0.86370	1.13	1.00	1.13
Max	1.70400	1.70400	1.36320	1.25	1.00	1.25
Aver	1.12410	1.12410	1.10391	1.12	1.00	1.12
Max/min	1.75	1.75	1.58	1.11	1.00	1.11
MM/mm	1.97					

ε) – οι αναλογίες των μεγαλύτερων συντάξεων : Γήρατος προς Θανάτου (Γ/Θ), Γήρατος προς Αναπηρίας (Γ/Α) και Αναπηρίας προς Θανάτου (Α/Θ) είναι αντίστοιχα 1,25 – 1,00 – 1,25 - δηλαδή κυμαίνονται σε ελαφρώς μεγαλύτερο φάσμα αναλογιών από τις μικρότερες, γεγονός που δείχνει, ότι στην Κατώτερη κατηγορία οι αναλογίες μεταξύ των αντίστοιχων συντάξεων για διάφορες αιτίες / κινδύνους σταθεροποιούνται περισσότερο.

στ) – στην Κατώτερη κατηγορία η μεγαλύτερη σύνταξη Γήρατος υπερβαίνει μόνο κατά **1,97** φορές τη μικρότερη σύνταξη λόγω Θανάτου, δηλαδή το 1/3 της αντίστοιχης αναλογίας στην Ανώτατη (6 φορές) κατηγορία.

⁶⁾ Η συγκεκριμένη μικρότερη σύνταξη των 136.240 δρχ. (ΤΣΕΥΠ Θ) του αρχικού πίνακα δεν συμβιβάζεται με το γενικότερο κανόνα για το μεγαλύτερο ύψος των συντάξεων ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ σε σύγκριση με αυτό των συντάξεων ΘΑΝΑΤΟΥ και για αυτό αντικαταστάθηκε .

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα :

1 – Οι διακυμάνσεις των συντάξεων μεταξύ των αιτιών / κινδύνων σύνταξης και για τις τρεις κατηγορίες – ΚΑ. – ΜΕ. ΑΝΩΤ., διαφέρουν από κατηγορία σε κατηγορία με μικρότερες αυτές των ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ από **1,58** έως **1,75** φορές, ακολουθούν αυτές των ΜΕΣΑΙΩΝ από **3,11** έως **3,38** φορές και τέλος των ΑΝΩΤΑΤΩΝ από **3,35** έως **4,51** φορές.

Αυτό το γεγονός μαρτυρεί, ότι στην κατηγορία των ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ συντάξεων όπου υπάγεται και η απόλυτη πλειοψηφία των ασφαλισμένων, διατηρούνται κάποια στενά περιθώρια διακύμανσης τα οποία πιθανόν να υπαγορεύονται από τη λογική εξασφάλισης κάποιου σχετικά ισότιμου ελάχιστου ορίου διαβίωσης, ενώ στις άλλες δύο κατηγορίες οι διαφορές αυξάνουν με την αύξηση της κατηγορίας και πιθανόν να αποτελούν κίνητρο για τους ασφαλισμένους.

2 – Ως προς τις διακυμάνσεις των συντελεστών από κατηγορία σε κατηγορία, με κριτήριο την αιτία / κίνδυνο σύνταξης δεν παρατηρείται κάποια ενιαία τάση με αποτέλεσμα στην ΚΑΤΩΤΕΡΗ κατηγορία η μικρότερη τιμή του συντελεστή διακύμανσης της μεγαλύτερης προς τη μικρότερη σύνταξη να είναι για την αιτία **Θανάτου 1,58** φορές, ενώ παραμένει σχεδόν ίδια **1,75** φορές για τις άλλες δύο κατηγορίες. Στη ΜΕΣΗ κατηγορία η μικρότερη διαφορά είναι για την αιτία **Αναπηρίας 3,11** φορές και ακολουθούν, με μικρή διαφορά, η αιτία **Θανάτου 3,30** φορές και τέλος η αιτία **Γήρατος 3,38** φορές, ενώ στην ΑΝΩΤΑΤΗ κατηγορία η μικρότερη τιμή του συντελεστή είναι για την αιτία **Γήρατος 3,35** φορές, ακολουθεί η αιτία **Αναπηρίας 3,66** και τέλος η μεγαλύτερη τιμή του συντελεστή διακύμανσης **4,51** φορές είναι για την αιτία / κίνδυνο **Θανάτου**.

Διαπιστώνοντας την εικόνα μεταβολής των συντελεστών διακύμανσης, χωρίς να προσπαθούμε να την ερμηνεύσουμε, θεωρούμε σκόπιμο να επισημάνουμε μόνο, ότι αυτοί οι συντελεστές θα έπρεπε να είναι σταθεροί αν οι αρχικές τους τιμές πράγματι στηριζόταν σε κάποια ενιαία κριτήρια.

2.2.3. Ιδιαιτερότητες του ΤΣΜΕΔΕ

Ως προς τις ιδιαιτερότητες του ΤΣΜΕΔΕ, σχετικά με τα παραπάνω Ταμεία, μπορούμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα :

1 – Η υποχρεωτική ασφάλιση των μηχανικών στο ΤΣΜΕΔΕ, άσχετα αν αυτοί ασκούν το επάγγελμά τους ή όχι, δημιουργεί προβλήματα στους ασφαλισμένους και στο ΤΣΜΕΔΕ και καθιστά το ΤΣΜΕΔΕ ως μόνο Ταμείο που ασφαλίζει την ιδιότητα και όχι την απασχόληση.

2 – Υπάρχουν οι τρεις αιτίες συνταξιοδότησης, **Γήρατος, Αναπηρίας και Θανάτου**, ενώ οι διαφορές μεταξύ τους, ως προς το ύψος των συντάξεων παίρνοντας για 100% τη σύνταξη **Γήρατος** εξαρτώνται από άλλες παραμέτρους. Έτσι :

α) **ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ** – με κατώτερη τα **17 / 35**, προσαυξάνεται κατά **50%**, αν ο συνταξιούχος βρίσκεται σε κατάσταση που απαιτεί την διαρκή συμπαράσταση και περιποίηση άλλου προσώπου (απόλυτος αναπηρία).

β) **ΘΑΝΑΤΟΥ** – «...ορίζεται σε ποσοστό επί τοις % της απονεμητέας ή απονεμηθείσας σύνταξης ΓΗΡΑΤΟΣ...» ανάλογα με τον αριθμό και το βαθμό συγκαίνειας των δικαιούχων, χωρίς όμως «... τα ποσοστά να υπερβούν το **100%** της σύνταξης γήρατος που θα edικαιούτο ο θανών» [2].

3 – Δεν υπάρχουν οι τρεις κατηγορίες **Κατώτερη, Μέση και Ανώτατη** για τα ίδια χρόνια ασφάλισης. Η διαφορά στο ύψος της σύνταξης εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από τα χρόνια ασφάλισης και εκφράζεται με συντελεστή σχέσης των

πραγματοποιημένων πάνω από 17 ετών ασφάλισης προς το όριο των 35 ετών για την κύρια σύνταξη ή προς τα 40 έτη για τον ΕΛΠΠ. Έτσι η **Κατώτερη** σύνταξη **ΓΗΡΑΤΟΣ** ή **ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ** υπολογίζεται [2] σε **17 / 35**.

4 – Υπάρχουν πέντε κλάδοι : **δύο κλάδοι κύριας** σύνταξης (Κύρια σύνταξη και ΕΛΠΠ), **ένας κλάδος επικουρικής** σύνταξης, **ένας κλάδος προνομιακών παροχών** (από το 1996) και **ένας κλάδος υγειονομικής περίθαλψης**.

3. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Το Ταμείο Συντάξεως Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) ιδρύθηκε το 1940 με την ψήφιση του Ν.2326/40 και προέκυψε ως μετονομασία του Ταμείου Συντάξεως Εργοληπτών, που είχε ψηφιστεί με το Ν. 5655/1932, είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με διάφορες διατάξεις. Οι τελευταίες σοβαρές καινοτομίες του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης γενικότερα, αλλά και για το ΤΣΜΕΔΕ και τους ασφαλισμένους του, προέκυψαν κυρίως με την ψήφιση το 1992 του Ν.2084, όπως επίσης και τον πρόσφατο νόμο 3029 του 2002.

Η ασφάλιση των μηχανικών στο ΤΣΜΕΔΕ επέρχεται είτε αυτοί ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, είτε παρέχουν τις υπηρεσίες τους, ως υπάλληλοι σε κάθε μορφής εργοδότη, ανεξάρτητα από τη νομική φύση που τους συνδέει και ανεξάρτητα από τυχόν υποχρέωση ασφάλισης τους, για τους κλάδους σύνταξης και ασθένειας που καλύπτει το ΤΣΜΕΔΕ, και στους φορείς που ασφαρίζεται το προσωπικό της υπηρεσίας ή επιχείρησης στην οποία απασχολούνται με εξαίρεση τους απασχολούμενους στη ΔΕΗ, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν, σε τακτή προθεσμία, την μη ασφάλιση τους στο ΤΣΜΕΔΕ.

Αντίθετα για την ασφάλιση τους στον ΕΛΠΠ δεν θα πρέπει να υπάγονται στην ασφάλιση κλάδων σύνταξης άλλου Ταμείου κύριας ασφάλισης ή να δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο.

Στην ασφάλιση των ειδικών Ταμείων υπάγονται οι πάντες οι παρέχοντες την εργασία τους σε συγκεκριμένη υπηρεσία ή οργανισμό ή σε κατηγορία ομοειδών επιχειρήσεων, χωρίς την παραπάνω διάκριση, με αποτέλεσμα να καταλαμβάνονται από την ασφάλισή τους και οι υπάλληλοι μηχανικοί αυτών, παράλληλα με την ασφάλιση τους στο ΤΣΜΕΔΕ,[1].

Με το Ν. 2084/92 θεσμοθετείται η **υποχρεωτική μονοασφάλιση** των «νέων» οι οποίοι έχουν υποχρέωση ασφάλισης μόνο στους κλάδους του ΤΣΜΕΔΕ και η δυνατότητα προαιρετικής ασφάλισης στα εργασιακά τους Ταμεία με **την καταβολή όμως του συνόλου της εισφοράς** (προσωπικής, εργοδοτικής και κρατικής). (Άρθρο 39), [6].

Η ασφάλιση των μηχανικών σε άλλους φορείς αντιμετωπίζεται ως εξής :

A. Απασχόληση στο Δημόσιο:

- Τακτικοί Δημόσιοι υπάλληλοι (Μηχανικοί υπηρετούντες ως Τακτικοί Δημόσιοι υπάλληλοι, ή με αυτούς εξομοιούμενοι συνταξιοδοτικά καθηγητές πανεπιστημίων, υπάλληλοι Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Κρατικών Νοσοκομείων κ.α., δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο όπως και οι λοιποί πολιτικοί Δημόσιοι υπάλληλοι, ως και ασφάλιση στο ΜΤΠΥ, ΤΠΔΥ και στο Ταμείο Αρωγής υπαλλήλων αρμοδιότητας του οικείου Υπουργείου.
- Έκτακτοι δημόσιοι υπάλληλοι :

α) – μη συμπληρώσαντες συνεχή 5ετή υπηρεσία στο Δημόσιο – δεν δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο, άρα εκτός από τον κλάδο συντάξεων του ΤΣΜΕΔΕ, υπάγονται και στον ΕΛΠΠ.

β) – οι συμπληρώσαντες συνεχή 5ετή υπηρεσία – δικαιούνται σύνταξη από το δημόσιο εκτός από ην ασφάλισή τους στο ΜΤΠΥ, ΤΠΔΥ και Ταμείο Αρωγής.

Β. Απασχόληση σε ΝΠΔΔ :

- Σε κείνα που είναι και φορείς ασφαλίσεως του προσωπικού τους (Δήμοι, ΙΚΑ, ΟΛΠ, ΤΣΑ, ΤΑ Τυπογράφων, ΤΑΤ Τύπου Αθηνών, Ταμ. Νομικών κ.α.).
- Σε κείνα που ασφαλίζουν το προσωπικό τους στο ΙΚΑ.

Γ. Απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα :

- Αν το προσωπικό των επιχειρήσεων, στις οποίες απασχολούνται οι μηχανικοί ασφαρίζεται σε ειδικό Ταμείο (π.χ. ΟΤΕ, ΕΛΤΑ , ΟΣΕ και των Τραπεζών Ελλάδας, Εθνικής, Κτηματικής, Αγροτικής, ΕΤΒΑ, Ιονικής – Λαϊκής), ή στον εργοδότη – φορέα ασφαλίσεως (ΔΕΗ) σ'αυτό ή σ'αυτόν υπάγονται και οι μηχανικοί, αν όχι ασφαρίζονται στο ΤΣΜΕΔΕ.

Δ. Ασφάλιση στους Ο.Α.Ε.Δ, ΑΟΕΚ, ΕΕ και το ΤΕΑΜ ⁸⁾

- Όλοι οι μηχανικοί υπάλληλοι εκτός από τους τακτικούς δημοσίους υπαλλήλους, ασφαρίζονται κατά περίπτωση σ'ένα ή περισσότερους από τους παραπάνω οργανισμούς, ασχέτως αν για την σύνταξη ασφαρίζονται ή όχι σε ειδικό Ταμείο ή στο ΙΚΑ.

Καθιερώνονται 14 ασφαλιστικές κατηγορίες (ΑΚ) και οι εισφορές των «νέων» ΕΕ υπολογίζονται σύμφωνα με αυτή που επιλέγει ο κάθε ασφαλισμένος, ενώ για τους «παλιούς» ΕΕ υπολογίζονται με βάση το ΑΕΠ του έτους 1991, το οποίο αναπροσαρμόζεται από 1.1.1993 με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των ΔΥ (Άρθρα 44, 52, 55), ενώ οι εισφορές των «νέων» μισθωτών υπολογίζονται επί των πάσης φύσεως αποδοχών τους.

Οι εισφορές των «παλιών» μισθωτών για τον Κλάδο ασθένειας υπολογίζονται επί των αποδοχών τους, οι οποίες όμως «φράσσονται» κάτω με το αναπροσαρμόζόμενο ΑΕΠ του 1991 και άνω με την ανώτατη ΑΚ του ΙΚΑ [6].

4. ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

4.1. Εισφορές

Θα ήταν λάθος να μιλάμε για το ύψος των συντάξεων αν δεν αναφερόμασταν και στο ύψος των εισφορών. Πρέπει πάντως από την αρχή να επισημάνουμε ότι μιλώντας για τις εισφορές θα ακολουθήσουμε την χρησιμοποιούμενη «ορολογία», χωρίς να σημαίνει ότι συμφωνούμε με αυτή. Έτσι π.χ. δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με την έννοια «εισφορά εργοδότη», ή «κρατική συμμετοχή» γιατί απλούστατα όλοι μας πλέον γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η υπεραξία, από την οποία προκύπτουν τα όποια κέρδη, παράγεται κυρίως από τον εργαζόμενο, άρα και οι όποιες κρατήσεις ή εισφορές γίνονται - από τη μη πληρωμένη εργασία του. Αυτό άλλωστε επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι οι ασφαλισμένοι μόνο στο ΤΣΜΕΔΕ – οι «μονοσυνταξιούχοι» ελεύθεροι επαγγελματίες (ΕΕ) μηχανικοί επιβαρύνονται με το σύνολο των εισφορών στο Ταμείο.

⁸⁾ ΟΑΕΔ – Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, ΑΟΕΚ – Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας, ΕΕ – Εργατική Εστία, ΤΕΑΜ – Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών.

Στοιχεία εισφορών σε πλήρη αναλυτική μορφή δεν έχουμε για όλα τα Ταμεία παρά μόνο για μερικά όπως το ΙΚΑ, το ΤΑΠ – ΟΤΕ, ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, Ταμείο Νομικών και όχι στον ίδιο βαθμό πληρότητας για όλα.

α) Σχετικά με το μεγαλύτερο Ταμείο της χώρας – το ΙΚΑ οι εισφορές Πιν.4.

ΦΟΡΕΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ			ΙΣΧΥΟΥΝ ΑΠΟ	
		ΑΣΦ.	ΕΡΓ.	ΣΥΝ.		
ΙΚΑ	Ασθένειας σε είδος	1.85	3.7	5.55	1/1/70	
		0.3	0.6	0.9	1/1/93	
	Σύνολο 1	2.15	4.3	6.45		
	Ασθένειας σε χρήμα	0.4	0.8	1.2	1/1/70	
	Σύνολο 2	2.55	5.1	7.65		
	Συντάξεως	5.75	11.5	17.25	1/1/91	
		0.92	1.83	2.75	1/1/93	
	Σύνολο 3	6.67	13.33	20		
	Επαγγελματικού κινδύνου		1	1	1/8/61	
	Βαρέων επαγγελματιών	2.2	1.4	3.6	1/3/76	
	TEAM	3	3	6	1/2/83	
	Βαρέα TEAM	1.25	0.75	2	1/1/93	
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΚΑ - TEAM	15.67	24.58	40.25		
	%	38.93	61.07	100		
	ΟΑΕΔ	Ανεργία	1	2	3	25/8/54
			0.33	0.67	1	1/1/93
		Συνολο 4	1.33	2.67	4	
Στράτευση			1	1	1/1/52	
ΔΛΟΕΜ		1	1	2	1/11/58	
ΛΕΠΕΕ			0.2	0.2	1/1/88	
ΕΛ.ΠΕ.ΚΕ.			0.25	0.25	1/1/94	
Σύνολο 5		1.00	2.45	3.45		
ΛΠΕαΛΕ			0.15	0.15	1/3/90	
ΕΚΛΑ		0.1	0.26	0.36	1/1/94	
ΟΕΚ	Εργατικής κατοικίας	1	0.75	1.75	1/1/88	
ΕΡΓ. ΕΣΤΙΑ	Εργατικής Εστίας	0.25	0.25	0.5	1/1/78	
	ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	19.35	31.11	50.46		
	%	38.35	61.65	100		

αφορούν την Σύνταξη ΙΚΑ – TEAM, τον ΟΑΕΔ, τον ΟΕΚ και την ΕΡΓ.ΕΣΤΙΑ, ισχύουν τα παρακάτω :

1 - το ποσό της εργατικής εισφοράς είναι ποσοστό επί των ακαθάριστων αποδοχών του απασχολούμενου το οποίο παρακρατεί ο εργοδότης από τον εργαζόμενο.

2 – το ποσό της εργοδοτικής εισφοράς είναι και αυτό ποσοστό επί των ακαθάριστων αποδοχών του απασχολούμενου που καταβάλετε από τον εργοδότη στο ΙΚΑ και επιβαρύνει τον εργοδότη. Στην ουσία επιβαρύνει τον εργαζόμενο και το ποσό αποτελεί μέρος της απλήρωτης εργασίας του εργαζόμενου από τον εργοδότη.

Από τα στοιχεία του Πίν. 4 προκύπτει ότι :

1 – η αναλογία εισφορών 33% εργαζόμενου προς 66% εργοδότη δεν τηρείται σε όλους τους κλάδους ασφάλισης (επαγγελματικού κινδύνου, 0 : 1, Βαρέων

επαγγελματιών 2,2 :1,4, TEAM 3 : 3, με αποτέλεσμα για το σύνολο των εισφορών για σύνταξη ΙΚΑ – TEAM να ισχύει η αναλογία **38,93%** του εργαζόμενου προς **61,07%** του εργοδότη.

Πιν. 5

1. Άνω πενταετίας στο Τ.Ε.Ε. (Παλιό ασφαλιστικό)

Παλιό ασφαλιστικό Άνω πενταετίας στο Τ.Ε.Ε.	Εργοδοτικές Εισφορές (ποσά-ποσοστά %)			Κρατήσεις Ασφαλισμένων (ποσά-ποσοστά %)		
	1/1/2000	1/1/2001	1/1/2002	1/1/2000	1/1/2001	1/1/2002
ΓΣΜΕΔΕ/Κλάδος Σύνταξης	0	0	0	99,62 E	103,24 E	107,44 E
ΤΑΠ-ΟΤΕ/ Κλάδος Σύνταξης	24,80	24,90	25,00	11,00	11,00	11,00
ΤΑΠ-ΟΤΕ/Κλ. Ασθένειας **	5,10	5,10	5,10	2,55	2,55	2,55
Κ.Υ.Τ. #	4,30	4,30	4,30	2,15	2,15	2,15
Ι.Κ.Α. Μηχανικών #	0,80	0,80	0,80	0,40	0,40	0,40
Ταμείο Αρωγ./Κλ. Εφ. Χορ.	0,20	0,10	0	4,00	4,00	4,00
Ταμείο Αρωγ./Κλ. Επικ. Ασφ.	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Οργ. Εργ. Κατοικίας #	0,75	0,75	0,75	1,00	1,00	1,00
Ι.Κ.Α. Στράτευσης #	1,00	1,00	1,00	-	-	-
Λ.Α.Ε.Κ. #	0,45	0,45	0,45	-	-	-
Ταμείο Αφερεγγυότητος #	0,15	0,15	0,15	-	-	-
Ε.Κ.Λ.Α. #	0,26	0,26	0,26	0,10	0,10	0,10
Ο.Α.Ε.Δ./Κλάδος Ανεργίας #	2,67	2,67	2,67	-	0,665	1,33
Δ.Λ.Ο.Ε.Μ. #	1,00	1,00	1,00	-	0,50	1,00
Οργ. Εργ. Εστίας #	0,25	0,25	0,25	-	0,125	0,25
Χαρτόσημο	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

α. Όπου ** (ΤΑΠ-ΟΤΕ Κλάδος ασθ. Ασφαλισμένου) προστίθεται 0,5% για κάθε πρόσθετο μέλος.

β. Όπου # το ανώτατο όριο μηνιαίων αποδοχών (**πλαφόν ΙΚΑ**), πάνω από το οποίο δεν υπολογίζονται εισφορές είναι από 1-1-2000 **1752,61** ευρώ, από 1-1-2001 **1821,00** ευρώ και από 1-1-2002 **1.884,75** ευρώ.

γ. Κρατήσεις – εισφορές υπέρ ΤΑΠ-ΟΤΕ/Κλάδο σύνταξης και των δύο κλάδων του Ταμείου Αρωγής γίνονται μόνο επί των Τακτικών Αποδοχών.

δ. Η ασφάλιση για κύρια σύνταξη και στο ΤΑΠ-ΟΤΕ και στο ΤΣΜΕΔΕ είναι υποχρεωτική. Το ίδιο ισχύει και για την ασφάλιση στον κλάδο εφάπαξ χορηγίας του Ταμείου Αρωγής.

2 - οι διαχρονικές μεταβολές των αναλογιών των εισφορών εργαζόμενου / εργοδότη δεν έχουν σταθερό χαρακτήρα ούτε προς το μέγεθος των τιμών αλλά ούτε και προς τη διάρκεια της χρονικής περιόδου.

3 – στον ΟΑΕΔ το ποσοστό των εισφορών του εργοδότη είναι μεγαλύτερο από το 66%, ενώ στον ΟΕΚ αντιστρέφονται οι αναλογίες με μεγαλύτερη την εισφορά του εργαζόμενου 1 : 0,75 (ΟΕΚ), ή ισότιμοι 0,25 : 0,25 στην Εργατική Εστία.

4 – το τελικό σύνολο των εισφορών (ΙΚΑ + ΟΑΕΔ + ΟΕΚ + ΕΡΓ.ΕΣΤΙΑ) ανέρχεται σε **38,35 %** για τον ασφαλισμένο και σε **61,65 %** για τον εργοδότη.

β) Στοιχεία σχετικά με τις κρατήσεις και εισφορές μηχανικών – μελών του ΤΕΕ για τα ασφαλιστικά Ταμεία που είναι ασφαλισμένοι και στο **ΤΑΠ-ΟΤΕ** δίνονται στους Πιν.5 και Πιν. 6. Στον Πιν. 5 παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν τους «παλιούς» μέχρι 31.12.1993 ασφαλισμένους με άνω πενταετίας στο ΤΕΕ, όπου η **ασφάλιση για κύρια σύνταξη και στο ΤΑΠ-ΟΤΕ και στο ΤΣΜΕΔΕ είναι υποχρεωτική**. Το ίδιο ισχύει και για την ασφάλιση στον κλάδο εφάπαξ χορηγίας του Ταμείου Αρωγής.

Από τα στοιχεία του Πιν.5 προκύπτουν τα παρακάτω:

1 – ο εργαζόμενος επιβαρύνεται με το σύνολο 100% των σταδιακά αυξανόμενων εισφορών στο ΤΣΜΕΔΕ/ κλάδος Σύνταξης, ενώ στο ΤΑΠ-ΟΤΕ/ Κλάδος Σύνταξης συμμετέχει με σταθερό 11% ποσοστό τι στιγμή κατά την οποία ο εργοδότης συμμετέχει με ελαφρώς αυξανόμενο ποσοστό από 24,80 % (2000) σε 24,90% (2001) και σε 25,00% (2002).

2 – με συμμετοχή κατά 33,3% του εργαζόμενου και 66,6% του εργοδότη γίνονται οι εισφορές στο ΤΑΠ – ΟΤΕ / Κλ. Ασθένειας, στο Κ.Υ.Τ., στο Ι.Κ.Α. μηχανικών και στον Οργ.Εργ. Εστίας.

3 – ίδια είναι η συμμετοχή εργαζόμενου και εργοδότη στο Ταμείο Αρωγ. / Κλ. Επικ. ασφ. από 3%, στο Δ.Λ.Ο.Ε.Μ. από 1% για το 2002 και τέλος Χαρτόσημο με 0,60 %.

4 – με διαφορετική τιμή, αλλά σταθερά ποσοστά ο εργοδότης μονομερώς συμμετέχει στις εισφορές : Ι.Κ.Α. Στράτευσης (1%), Λ.Α.Ε.Κ. (0,45%) και Ταμείο Αφερεγγυότητας (0,15%).

5 – μεγαλύτερες είναι οι εισφορές του εργαζόμενου στο Ταμείο Αρωγ. / Κλ. Εφ. Χορ. - 4% έναντι 0,20 % – 0,10% – 0,00% του εργοδότη, γεγονός που σημαίνει ότι σ' αυτόν τον κλάδο ήδη από το 2002 τον πληρώνει αποκλειστικά ο εργαζόμενος, και στον Ο.Ε.Κ. με 1% έναντι 0,75%.

6 – Το σύνολο των εισφορών του εργαζόμενου αρχίζει για την τριχρονή περίοδο από 40,28% και φτάνει στο 42,19%, ενώ αντίθετα για τον εργοδότη αρχίζει από 59,72% και καταλήγει στο 57,81%. Ως τότε θα συνεχιστεί αυτή η τάση;

Τα παραπάνω ισχύουν και για τους παλιούς ασφαλισμένους που έχουν κάτω από πέντε χρόνια στο ΤΕΕ με μόνη διαφορά στην κράτηση ασφαλισμένου ΤΣΜΕΔΕ/

Κλάδος Σύνταξης που από 1-1-2000 ήταν **59,77** ευρώ, από 1-1-2001 ήταν **61,94** ευρώ και από 1-1-2002 ήταν **64,46** ευρώ.

Ως προς τις εισφορές των «νεοασφαλισμένων» μηχανικών, μετά τις 1-1-1993, (Πιν.6) παρατηρούμε τα παρακάτω :

Πιν. 6

Β. Για πρωτασφαλισμένους μηχανικούς μετά την 1-1-1993 (Νεοασφαλισμένοι)

Νέο ασφαλιστικό	Εργοδοτικές Εισφορές (ποσοστά %) ΑΠΟ 1/1/2000	Κρατήσεις Ασφαλισμένων (ποσοστά %)					
		Άνω πενταετίας			Κάτω πενταετίας		
		1/1/2000	1/1/2001	1/1/2002	1/1/00	1/1/01	1/1/02
ΤΣΜΕΔΕ/Κλάδος Σύνταξης	13,33	6,67	6,67	6,67	4,00	4,00	4,00
Επικουρικό	3,00	3,00	3,00	3,00	1,80	1,80	1,80
Κ.Υ.Τ.	4,30	2,15	2,15	2,15	2,15	2,15	2,15
Ι.Κ.Α. Μηχανικών	0,80	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Κλάδος Πρόνοιας	-	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Οργ. Εργ. Κατοικίας	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ι.Κ.Α. Στράτευσης	1,00	-	-	-	-	-	-
Λ.Α.Ε.Κ.	0,45	-	-	-	-	-	-
Ταμείο Αφερεγγυότητας	0,15	-	-	-	-	-	-
Ε.Κ.Λ.Α.	0,26	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Ο.Α.Ε.Δ./Κλάδος Ανεργίας	2,67	-	0,665	1,33	-	0,665	1,33
Δ.Λ.Ο.Ε.Μ.	1,00	-	0,50	1,00	-	0,50	1,00
Οργ. Εργ. Εστίας	0,25	-	0,125	0,25	-	0,125	0,25
Χαρτόσημο	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	28,56	17,92	19,21	20,50	14,05	15,34	16,63

1 – οι νεοασφαλισμένοι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες : τους **άνω πενταετίας** και τους **κάτω πενταετίας**.

2 – οι εργοδοτικές εισφορές είναι ίδιες και για τις δύο κατηγορίες των νεοασφαλισμένων και αμετάβλητες για την τριχρονή περίοδο που δίνονται τα στοιχεία.

3 – για τους άνω πενταετίας οι αναλογίες 33% του εργαζόμενου έναντι 66% του εργοδότη τηρούνται για τους κλάδους : ΤΣΜΕΔΕ, Κ.Υ.Τ., Ι.Κ.Α. Μηχανικών, Δ.Λ.Ο.Ε.Μ., Οργ. Εργ. Εστίας. Δεν εισφέρει καθόλου ο εργαζόμενος στους κλάδους :

Ι.Κ.Α. Στράτευσης (1%), Λ.Α.Ε.Κ. (0,45%), Ταμείο Αφερεγγυότητας (0,15%), ενώ αντίθετα δεν εισφέρει καθόλου ο εργοδότης στον Κλάδο Πρόνοιας (4%), ενώ στον Ο.Ε.Κ. η εισφορά του εργαζόμενου υπερβαίνει την αντίστοιχη του εργοδότη.

4 – για τους κάτω πενταετίες οι εισφορές είναι μειωμένες σε σύγκριση με τις αντίστοιχες των άνω πενταετίες για το ΤΣΜΕΔΕ και το Επικουρικό, ενώ για όλους τους άλλους κλάδους είναι ίδιες με αυτές των άνω της πενταετίας.

5 – ως προς τις ποσοστιαίες μεταβολές του συνόλου των εισφορών της συγκεκριμένης περιόδου παρατηρούμε ότι οι εργοδοτικές εισφορές από 61,45% μειώνονται στο 58,21% για τους άνω πενταετίες και από 67,03% μειώνονται στο 63,20% για τους κάτω πενταετίες, ενώ αντίθετα οι εισφορές των ασφαλισμένων αυξάνονται αντίστοιχα από 38,55% ως 41,79% για τους άνω πενταετίες και από 32,97% ως 36,80% για τους κάτω πενταετίες.

γ) Ως προς τις εισφορές των ασφαλισμένων στο ΤΣΜΕΔΕ, με σημείο αναφοράς το Ν. 2084/92, παρατηρούμε δύο βασικές περιόδους : α) – την περίοδο πριν την 1.1.1993 (Πιν.7) και β) - την περίοδο μετά την 31.12.1992 (Πιν.8).

Πιν.7

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΕ στο ΤΣΜΕΔΕ (από 1-1-2002 έως 31-12-2002)

A. ΠΑΛΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

(Ασφαλισμένοι έως 31-12-1992)

	Ανω Πενταετίας	Κάτω Πενταετίας	
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	107.44	Ευρώ 64.46	Ευρώ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	57.77	Ευρώ 34.66	Ευρώ
ΕΦ'ΑΠΑΞ ΕΛΠΠ	14.44	Ευρώ 14.44	Ευρώ
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	34.65	Ευρώ 34.65	Ευρώ

Σύνολο εισφορών για Σύνταξη 165.21 Ευρώ **99.12** Ευρώ

B. ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

(Ασφαλισμένοι από 1-1-1993)

	Ανω Πενταετίας	Κάτω Πενταετίας	
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	107.44	Ευρώ 64.46	Ευρώ
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	32.23	Ευρώ 19.34	Ευρώ
ΚΛΑΔΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	21.49	Ευρώ 21.49	Ευρώ
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	34.65	Ευρώ 34.65	Ευρώ

Σύνολο εισφορών για Σύνταξη 139.67 Ευρώ **83.8** Ευρώ

α) Σχετικά με τις εισφορές των ασφαλισμένων στο ΤΣΜΕΔΕ πριν την 1.1.1993 [2] γνωρίζουμε ότι η πάγια μηνιαία εισφορά του ΕΕ υπολογιζότανε στο 3% της καταργημένης βασικής μισθοδοσίας του δημόσιου υπαλλήλου με 2^ο βαθμό με τις προσαυξήσεις που ίσχυαν για το συγκεκριμένο έτος. Για τους μισθωτούς το ποσοστό ήταν 4%. Οι εισφορές αυτές εισπράττονταν μειωμένες κατά 40% για τα πρώτα χρόνια από την εγγραφή του ασφαλισμένου στο Ταμείο. Οι ασφαλισμένοι που εργαζότανε στο εξωτερικό με ξένη εταιρεία ή σαν ελεύθεροι επαγγελματίες κατέβαλαν εισφορά 6%. Οι άνεργοι μηχανικοί από άποψη εισφορών θεωρούνται ως ελεύθεροι επαγγελματίες και πληρώνουν εισφορές ελευθέρων επαγγελματιών, γεγονός που δυσχεραίνει αφάνταστα τη θέση τους, λες και είναι αυτοί υπεύθυνοι και όχι η πολιτεία και το σύστημα γενικότερα για το ότι δεν βρίσκουνε δουλειά.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ & ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ στο ΤΣΜΕΔΕ (από 1-1-02 έως 31-12-02)

Α. ΠΑΛΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ	Εισφορές ασφαλισμένων έως 31-12-1992		Εργοδοτικές Εισφορές
	Ανω Πενταετίας	Κάτω Πενταετίας	
ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ	107.44	Ευρώ 64.46	Ευρώ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	57.77	Ευρώ 34.66	Ευρώ 128,34 Ευρώ
ΕΦ'ΑΠΑΞ ΕΛΠΠ	14.44	Ευρώ 14.44	Ευρώ
ΚΛΑΔΟΣ ΥΓΕΙΑΣ	2.15%	Ευρώ 34.65	Ευρώ 4,30%
Σύνολο εισφ. για Σύνταξη	165.21	Ευρώ 99.12	Ευρώ 128,34 Ευρώ
Γενικό Σύνολο εισφορών	293.55	Ευρώ 227.46	Ευρώ

β) Σχετικά με τις εισφορές των ασφαλισμένων μετά την 31.12.1992 [6] παρατηρούμε ότι με το Ν.2084/92 θεσμοθετήθηκε η κρατική συμμετοχή στις εισφορές των «νέων» για την κύρια σύνταξη με τις ακόλουθες αναλογίες :

- «νέων» Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΕΕ) **για κύρια σύνταξη**, ασφαλισμένος : κράτος = **6/9 : 3/9**.

«νέων» Μισθωτών **για κύρια σύνταξη**, ασφαλισμένος : εργοδότης : κράτος = **2/9 : 4/9 : 3/9**.

Τα ελάχιστα ποσοστά εισφορών για ασφάλιση ασθενείας διαμορφώθηκαν ως :

- «νέων» ΕΕ για ασφάλιση ασθενείας, ασφαλισμένος – κράτος = 6,45% – 3,4%,
- «νέων» Μισθωτών για ασφάλιση ασθενείας, ασφαλισμένος – εργοδότης – κράτος = 2,15% - 4,3% - 3,4%.

Από τα παραπάνω φαίνεται ξεκάθαρα η επιδείνωση των συσχετισμών στις εισφορές των ασφαλισμένων σε σύγκριση με τις συνθήκες που επικρατούσαν πριν το 1993.

Για την επικουρική ασφάλιση δεν γίνεται διαχωρισμός «παλιών» και «νέων» ασφαλισμένων και καθορίζεται η χρηματοδότηση από ασφαλισμένο και εργοδότη ως :

- ελάχιστα ποσοστά εισφορών ΕΕ 6%,
- ελάχιστα ποσοστά εισφορών Μισθωτών, ασφαλισμένος – εργοδότης = 3% : 3%.

Ο **Κλάδος εφάπαξ** χρηματοδοτείται από προσωπική εισφορά ελάχιστου ποσοστού 4% για τους «νέους».

Οι εισφορές των «νέων» ΕΕ υπολογίζονται σύμφωνα με την ασφαλιστική κατηγορία (ΑΚ) που επιλέγει ο κάθε ασφαλισμένος, ενώ για τους «παλιούς» ΕΕ υπολογίζονται με βάση το ΑΕΠ του έτους 1991, αναπροσαρμοζόμενου από 1.1.1993 με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των ΔΥ (Άρθρα 44, 52, 55), ενώ οι εισφορές των «νέων» μισθωτών υπολογίζονται επί των πάσης φύσεως αποδοχών τους.

Οι εισφορές των «παλιών» μισθωτών για τον **Κλάδο υγείας / ασθένειας** υπολογίζονται επί του συνόλου των αποδοχών τους [6], οι οποίες όμως «φράσσονται» κάτω με το αναπροσαρμοζόμενο ΑΕΠ του 1991 (της 1-1-2002 ήταν 537,21 Ευρώ) και άνω με την Ανώτατη Κλάση του ΙΚΑ (Άρθρο 55), όπως αυτή διαμορφώνεται κάθε φορά (το έτος 2002 ήταν 1884,75 Ευρώ).

Θεσπίζεται ενιαίο ασφάλιστρο του κλάδου υγείας, τόσο για τους «νέους» όσο και για τους «παλιούς», ανεξάρτητα από τον αριθμό των ασφαλισμένων εμμέσων μελών. (Άρθρα 35, 55).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ : α. Όλες οι κρατήσεις και εισφορές υπολογίζονται στο σύνολο των αποδοχών άνευ ορίου.

β. Το Κράτος συμμετέχει στον Κλάδο Σύνταξης με ποσοστό 10% και στον Κλάδο Ασθένειας με ποσοστό 3,80%.

Στην περίπτωση κατά την οποία κάποιος ασφαρίζεται, αφού αυτό προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία, προαιρετικά και σε περισσότερους του ενός φορείς, τότε αυτός **υποχρεούται στην καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών** ασφαλισμένου, εργοδότη και κράτους **των προβλεπόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις για τον οικείο φορέα**.

4.2. Πόροι των Ταμείων

Όπως επισημάναμε και παραπάνω στους πόρους του ΤΣΜΕΔΕ, εκτός από τις προσωπικές εισφορές και τις εισφορές του εργοδότη, συμπεριλαμβάνεται και το μη ευκαταφρόνητο κεφάλαιο από άλλες πηγές, έτσι ώστε το Ταμείο να είναι από τα ποιο εύρωστα.

Στις πηγές των πόρων του ΤΣΜΕΔΕ, [2] εκτός από τις εισφορές των εργαζομένων μηχανικών και των εργοδοτών τους συμπεριλαμβάνονται: 1% επί κάθε λογαριασμό εργολάβου, 1ο/οο επί κάθε λογαριασμό προϋπολογισμού οικοδομής ή τεχνικών έργων, 1ο/οο επί των εισαγόμενων μηχανημάτων για έργα, 2% επί των αμοιβών μελετών και επιβλέψεων οικοδομών και έργων, 2% επί των αμοιβών των μελετών των βιομηχανικών, ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων, 2% επί των τεκμαρτών καθαρών κερδών εργολάβων και τέλος ειδικά ένσημα του Ταμείου.

Για τα υπόλοιπα Ταμεία δυστυχώς δεν έχουμε στοιχεία ως προς τους πόρους τους.

4.3. Περιουσία των Ταμείων

Η περιουσία των Ταμείων δεν είναι άσχετη με το ύψος των συντάξεων ή τουλάχιστον δεν θα έπρεπε να είναι άσχετη. Με αυτήν την έννοια προσπαθούμε επιγραμματικά να δώσουμε μια εικόνα για την περιουσία των ασφαλιστικών ταμείων, αφού επισημάνουμε ότι αναλυτικά στοιχεία για : **Ακίνητα – Καταθέσεις – Χρεόγραφα φορέων κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (31.12.2000)** δίνονται σε Αφιέρωμα του ΤΕΕ [6].

Πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσωπικού Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής (ΠΟΠΟΚΠ), η περιουσία των ταμείων που αναλογεί σε κάθε ασφαλισμένο συνταξιούχο [7], είναι :

- για το ΙΚΑ το ποσό των 422,5 ευρώ,
- για το ΤΕΒΕ 501,8 ευρώ,
- για το ΤΣΑ 713,1 ευρώ,
- για το ΤΑΕ 962,5 ευρώ,
- για το ΤΠΔΥ 660,3 ευρώ.

Έτσι για τους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ το πολύ μικρό αυτό ποσό αντιστοιχεί με την καταβολή σύνταξης μόνο για τους επόμενους 2 μήνες !, ενώ για τα υπόλοιπα ασφαλιστικά Ταμεία προκύπτει ότι, αν ρευστοποιηθεί η περιουσία τους, θα μπορούν να καταβάλουν συντάξεις στους ασφαλισμένους μόνο για τους επόμενους 4 μήνες !

Στο ΤΣΜΕΔΕ, το αποθεματικό του οποίου ανέρχεται στα 1,5 δις. Ευρώ και η ακίνητη περιουσία σε 30 εκατομμύρια ευρώ [8], ενώ οι ασφαλισμένοι συνταξιούχοι είναι ελάχιστοι [9] και αριθμούν σε 11.131 και οι ασφαλισμένοι που εργάζονται είναι 76.967, δηλαδή ένας συνταξιούχος αναλογεί σε 6,91 εργαζόμενους και σε κάθε

ασφαλισμένο συνταξιούχο αναλογούν 137.454,00 ευρώ, η εικόνα είναι τελείως διαφορετική.

Παρότι το ΤΣΜΕΔΕ είναι 325 φορές !! πλουσιότερο από το ΙΚΑ, είναι απίστευτο, το πιο εύρωστο ασφαλιστικό ταμείο της χώρας μας να χορηγεί πενιχρότατες συντάξεις που καταδικάζουν στην ανέχεια και σε πλήρως υποτιμητική θέση τους συνταξιούχους του.

Τα ποιο πάνω προς σύγκριση, γιατί η πενιχρή σύνταξή μας δεν μας παρακινεί να συνταξιοδοτηθούμε και υποχρεωνόμαστε να εργαζόμαστε ως τα βαθιά γηρατειά. Πρέπει πάντως να επισημάνουμε, ότι το κριτήριο αναλογία συνταξιούχου προς εργαζόμενο δεν πρέπει να είναι το καθοριστικό στον καθορισμό του ύψους της σύνταξης, γιατί οι συνταξιούχοι για να πάρουνε τη σύνταξη πληρώνανε στο Ταμείο επί 35 χρόνια τουλάχιστον.

Και ενώ υπάρχει εξομοίωση των ασφαλιστικών εισφορών με εκείνες του ΙΚΑ εν τούτοις το ύψος της σύνταξης μας για 35 χρόνια ασφάλισης και 40 χρόνια ΕΛΠΗ φθάνει στο ποσό των 1203,23 ευρώ και υπολείπεται, σε μεγάλο βαθμό, από την ανώτατη χορηγούμενη σύνταξη του ΙΚΑ, που είναι 1839,25 ευρώ, όπως προκύπτει και από τα συγκριτικά στοιχεία του Πιν. 3.

Για να υπάρξει κοινωνική δικαίωση πρέπει άμεσα να αυξηθεί η σύνταξή μας.

Όπως είναι γνωστό ο τεκμαρτός μισθός επί του οποίου υπολογίζονται οι κύριες συντάξεις του ΤΣΜΕΔΕ είναι ο **πλασματικός βασικός μισθός** του 2^{ου} βαθμού του δημόσιου πολιτικού υπαλλήλου, προσαυξανόμενος κατά 3,5% για το 2002 (από 1-1-2002), δηλαδή αντί να πλησιάσει η σύνταξη μας τις συντάξεις του ΙΚΑ καθιλώνεται ακόμη και κάτω του επίσημα ανακοινωθέντος πληθωρισμού.

Ο υπ' αριθ. 3029 / 11 – 06 – 2002 νόμος, που αφορά στη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που πρόσφατα ψήφισε η Ελληνική Βουλή δεν αφορά το ΤΣΜΕΔΕ.

Ακούγεται ότι νέο γύρο κοινωνικού διαλόγου θα ξεκινήσει η κυβέρνηση, αυτή τη φορά, για το ασφαλιστικό καθεστώς των αυτοαπασχολουμένων.

Οι νέες ρυθμίσεις θα αφορούν μαζί με τα άλλα ασφαλιστικά ταμεία και το ΤΣΜΕΔΕ.

Τα θέματα που θα απασχολήσουν το διάλογο έχουν να κάνουν με τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού φορέα και τη δημιουργία ασφαλιστικού ταμείου που θα χορηγεί πρόσθετες παροχές. Ας ελπίσουμε ότι αυτή τη φορά δεν θα μας απογοητεύσουν.

Ενώ συμβαίνουν όλα αυτά, το Υπουργείο Εργασίας, σύμφωνα με τις πρώτες πληροφορίες, εξετάζει την εφαρμογή της **τριάκοντα επταετούς εργασίας**, για συνταξιοδότηση χωρίς όριο ηλικίας.

5. ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Στην αρχή της μελέτης αναφερθήκαμε στις συντάξεις, με βάση τον Πίνακα που είχε δημοσιευτεί στο ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ στις 1 Μαρτίου του 2001 και αποτέλεσε σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη του θέματος. Φυσικά από τότε άλλαξαν πολλά, χωρίς όμως να πάψει να ισχύει η επικαιρότητα του θέματος, γιατί στην ουσία η κατάσταση για τους ασφαλισμένους επιδεινώνεται αντί να βελτιωθεί. Το συνταξιοδοτικό θέμα εμπεριέχει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, τον τρόπο συνταξιοδότησης και το ύψος των συντάξεων που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τα πραγματοποιημένα ημερομίσθια και τις εισφορές. Η περίπτωση του ΙΚΑ – του

μεγαλύτερου Ταμείου της χώρας μας είναι ίσως η αντιπροσωπευτικότερη ως προς το θέμα των συντάξεων. Έτσι συνάρτηση των πραγματοποιημένων ημερομισθίων και των ασφαλιστικών κλάσεων καθορίζονται και τα ποσά της κύριας αλλά και της επικουρικής σύνταξης. Έτσι η Ανώτατη – Ασφαλιστική κλάση 28, με διακύμανση μισθού από 1812,51 ευρώ ως 1884,75 ευρώ και τεκμαρτό μισθό 1839,25 ευρώ, η συνολική σύνταξη ΙΚΑ – TEAM για ασφαλισμένο με σύζυγο αλλά χωρίς παιδιά με 10.500 ημερομίσθια (35 έτη) είναι 1735,26 ευρώ από τα οποία 1.287,48 ευρώ σύνταξη ΙΚΑ και 447,78 ευρώ σύνταξη TEAM. Στον Πιν. 9 παρουσιάζονται στοιχεία για το ύψος των συντάξεων του ΙΚΑ ως και τα 14400 ημερομίσθια ή **48** έτη εργασίας σε Ευρώ και Δρχ.

Πιν. 9

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ Ι.Κ.Α.

		ΜΙΣΘΟΣ					ΤΕΚΜΑΡ			
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΛΑΣΗ 28 (ΑΝΩΤΑΤΗ)		ΑΠΟ	ΕΩΣ				ΤΟΣ			
		1812.51	1884.75				1839.25			
ΗΜΕΡΟ - (ΕΤΗ)	ΜΙΣΘΙΑ	ΣΥΝΤΑΞΗ	ΣΥΖΥ-ΓΟΣ	ΠΡΩ-ΤΟ ΠΑΙΔΙ	ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΙΔΙ	ΤΡΙΤΟ ΠΑΙΔΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΑ	ΣΥΝΤΑΞΗ TEAM	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	
		ΕΥΡΩ								
10500	35	1287.48	33.53	134.4	100.8	67.2	1287.48	447.78	1735.26	
12000	40	1517.38	33.53	134.4	100.8	67.2	1550.91	479.77	2030.68	
13500	45	1747.29	33.53	134.4	100.8	67.2	1780.82	511.75	2292.57	
14400	48	1839.25	33.53	134.4	100.8	67.2	1872.78	524.55	2397.33	
		ΔΡΑΧΜΕΣ								
10500	35	438709	11425	45797	34348	22898	438709	152581	591289	
12000	40	517047	11425	45797	34348	22898	528472	163482	691954	
13500	45	595389	11425	45797	34348	22898	606814	174379	781193	
14400	48	626724	11425	45797	34348	22898	638149	178740	816889	

Το ύψος των συντάξεων σε Δρχ. όπως αυτές δημοσιεύτηκαν στο ΒΗΜΑ της Κυριακής δίνεται στον Πιν.1., ενώ η ανάλυση των κοινών χαρακτηριστικών των ιδιαιτεροτήτων και των διαφορών μεταξύ των φορέων δίνεται στο κεφ. 2. Εδώ απλώς θα επισημάνουμε τα κύρια συμπεράσματα ως προς τις συντάξεις των διαφόρων Ταμείων, εκτός από τα τρία Ταμεία ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ και Ταμείο Νομικών, στοιχεία των οποίων δεν είχαν δημοσιευτεί, τα οποία είναι :

1 – Η διακύμανση του ύψους των συντάξεων αναλόγως της αιτίας / κινδύνου στα όρια του κάθε Ταμείου ήταν :

α) - για την αιτία /κίνδυνο **Θανάτου** οι συντάξεις κυμαινότανε από **1,2 φορές** (από 111720 Δρχ. έως 136240 Δρχ. ΤΣΕΥΠ – Θ) έως **6,1 φορές** (από 111720 Δρχ. έως 676170 Δρχ. ΟΑΠ ΔΕΗ).

β) – για την αιτία / κίνδυνο **Αναπηρίας** οι συντάξεις κυμαινότανε από **1,5** (124125 Δρχ. έως 186320 Δρχ. ΤΣΕΥΠ - Θ) έως **5,8** φορές (από 105450 Δρχ. έως 614980 Δρχ.).

γ) – για την αιτία / κίνδυνο **Γήρατος** οι συντάξεις κυμαινότανε από **2,0** (από 124150 Δρχ. έως 244075 Δρχ. ΦΩΤ-ΦΩΝ) έως **6,6** φορές (από 124150 Δρχ. έως 817160 Δρχ.).

2 – Οι μεγαλύτερες διακυμάνσεις του ύψους των συντάξεων αναλόγως της αιτίας / κινδύνου για το σύνολο των Ταμείων ήταν :

α) - για την αιτία /κίνδυνο **Θανάτου** το μεγαλύτερο εύρος διακύμανσης των συντάξεων ήταν **7,83** φορές, (από την χαμηλότερη 86370 Δρχ. ΤΣΑ έως την υψηλότερη 676170 Δρχ. ΟΑΠ ΔΕΗ).

β) – για την αιτία / κίνδυνο **Αναπηρίας** το μεγαλύτερο εύρος διακύμανσης των συντάξεων ήταν **6,96** φορές, (από την χαμηλότερη 97220 Δρχ. ΤΣΑ έως την υψηλότερη 676170 Δρχ. ΟΑΠ ΔΕΗ).

γ) – για την αιτία / κίνδυνο **Γήρατος** το μεγαλύτερο εύρος διακύμανσης των συντάξεων ήταν **8,41** φορές, (από την χαμηλότερη 97220 Δρχ. ΤΣΑ έως την υψηλότερη 817160 Δρχ. ΤΑΠ ΟΤΕ).

3 – Η μεγαλύτερη διαφορά ως προς τη διακύμανση των συντάξεων, όλων των Ταμείων, τα στοιχεία των οποίων είχαν δοθεί στη δημοσιότητα, για όλες τις αιτίες / κινδύνους ήταν από **86370** Δρχ.(κατώτερη σύνταξη Θανάτου ΤΣΑ) έως **817160** Δρχ. (Ανώτατη σύνταξη Γήρατος ΤΑΠ-ΟΤΕ), δηλαδή κατά **9,46** φορές.

6. ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

6.1. Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των Διπλωματούχων Μηχανικών

Η συνταξιοδότηση του Διπλωματούχου Μηχανικού εξαρτάται από τον τομέα, Δημόσιο ή ιδιωτικό όπου εργάζεται, από το αν ήταν ασφαλισμένος ως τις 31.21.1992 ή μετά τις 1.1.1993, τη διάρκεια ασφάλισης.

Ανάλογα με τον τρόπο συνταξιοδότησής τους οι μηχανικοί χωρίζονται σε : **Μονοσυνταξιούχους, Διπλοσυνταξιούχους.**

Οι Προϋποθέσεις για τη συνταξιοδότηση των διπλωματούχων μηχανικών, σύμφωνα με το Ν.2084/92 είναι:

- των «νέων» ασφαλισμένων λόγω γήρατος, είναι η συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους και χρόνου ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών. Με τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου ασφάλισης, είναι δυνατή η συνταξιοδότηση σε μικρότερη ηλικία, με την περικοπή από το ποσό της σύνταξης ποσοστού 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης για κάθε μήνα που απομένει ως τη συμπλήρωση των 65 ετών και μέχρι 60 μήνες το πολύ.

- για τη χορήγηση επικουρικής σύνταξης, τόσο για τους «νέους» όσο και για τους «παλιούς», είναι ίδιες με αυτές της κύριας σύνταξης.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των «παλιών» ασφαλισμένων, διαφοροποιούνται ως εξής (άρθρα 47, 48):

Μονοσυνταξιούχοι:

1. Εισάγεται νέα προϋπόθεση συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 65 ετών.

Από 1.1.98

2. Για τη συνταξιοδότηση με 35 χρόνια ασφάλισης συναπετεείται για μεν τις γυναίκες η συμπλήρωση και του 58^{ου} έτους της ηλικίας τους για δε τους άνδρες ηλικία που από 1.1.98 αυξάνεται από τα 58 χρόνια κατά 6 μήνες το έτος και μέχρι την ηλικία των 60 ετών (το έτος 2001 και επόμενα).
3. Για τους **άνδρες** καταργούνται οι ισχύουσες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με 20 και 25 χρόνια ασφάλισης και ηλικία 60 και 58 ετών αντίστοιχα και από 1.1.98 είναι πλέον δυνατή η συνταξιοδότησή τους λόγω γήρατος μόνο σύμφωνα με τα παραπάνω 1 και 2 καθώς και με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και ηλικία που από 1.1.98 αυξάνεται από τα 58 χρόνια κατά 6 μήνες το έτος και μέχρι την ηλικία των 65 ετών (το έτος 2011 και επόμενα).
4. Για τις **γυναίκες που ασφαλίστηκαν πριν 1.1.83 και συμπληρώνουν 20 χρόνια ασφάλισης μετά την 1.1.98**, είναι δυνατή η συνταξιοδότησή τους λόγω γήρατος με τις παραπάνω 1 και 2 προϋποθέσεις καθώς και με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους και χρόνο ασφάλισης που από 1.1.98 αυξάνεται από τα 20 έτη κατά 6 μήνες το έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης (το έτος 2007 και επόμενα).
5. Για τις **γυναίκες που ασφαλίστηκαν μετά την 1.1.83**, είναι δυνατή η συνταξιοδότησή τους λόγω γήρατος με τις παραπάνω προϋποθέσεις 1 και 2 καθώς και με 25 ετών ασφάλισης και ηλικία που από 1.1.98 αυξάνεται από τα 58 χρόνια κατά 6 μήνες το έτος και μέχρι τη συμπλήρωση ηλικίας 60 χρόνων (το έτος 2001 και επόμενα).

Με τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης, είναι δυνατή η συνταξιοδότηση σε μικρότερη ηλικία, με την περικοπή από το ποσό της σύνταξης ποσοστού 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης για κάθε μήνα που απομένει ως τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, και μέχρι 60 μήνες το πολύ.

Δίπλοσυνταξιούχοι:

Οι παραπάνω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους διπλοσυνταξιούχους του ΤΣΜΕΔΕ, αν συνταξιοδοτηθούν πρώτα από το ΤΣΜΕΔΕ και μετά από τον άλλο φορέα ή αν μέσα σε 6 μήνες από την έκδοση της συνταξιοδοτικής απόφασης του άλλου φορέα θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησής τους και από το ΤΣΜΕΔΕ. Στην αντίθετη περίπτωση, δεν είναι δυνατή η συνταξιοδότησή τους λόγω γήρατος από το ΤΣΜΕΔΕ πριν τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Για τους διπλοσυνταξιούχους ειδικά, **ταυτόχρονα** με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους **απαιτείται** και η συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης που από 1.1.98 αυξάνεται από τα 17 χρόνια κατά 6 μήνες το έτος και μέχρι τη συμπλήρωση των 20 ετών. Είναι δυνατή η συνταξιοδότηση και με χρόνο 15 ½ ετών για το 1998 και 16 ετών για το 1999 και επόμενα, αλλά με ύψος σύνταξης το μισό του ποσού που αναλογεί στα χρόνια ασφάλισης του προηγούμενου εδαφίου.

Και ρωτάμε : ως πότε θα μας ταλανίζουν με αυτά τα νομικίστικα τερτίπια.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των συνταξιούχων στο ΤΣΜΕΔΕ είναι το γεγονός, ότι δεν υπάρχουν οι κατηγορίες συνταξιοδότησης ΚΑΤΩΤΕΡΗ, ΜΕΣΗ και ΑΝΩΤΑΤΗ για τα ίδια χρόνια ασφάλισης. Οι διαφορές που προκύπτουν εξαρτώνται κυρίως από τα χρόνια ασφάλισης, με την 35ετία ως 100%, όπως επίσης και από τον τομέα, την επιχείρηση κ.ο.κ συνταξιοδότησής τους. Για τους μονοσυνταξιούχους με το νέο νόμο εισάγεται η προϋπόθεση συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 65 ετών.

6.2. Συντάξεις των Διπλωματούχων Μηχανικών

Οι συντάξεις των διπλωματούχων μηχανικών αποτελούνται από την κύρια σύνταξη και την πρόσθετη (ΕΛΠΠ).

- Το ποσό της κύριας σύνταξης των «νέων» ανερχόταν σε ποσοστό 1.714% των συντάξιμων αποδοχών επί τα έτη ασφάλισης (δηλ. 60% για 35 χρόνια ασφάλισης). Το ποσό της σύνταξης δε μπορεί να υπερβαίνει το 4πλάσιο του αναπροσαρμοζόμενου ΑΕΠ του 1991 ούτε να είναι μικρότερο από το ποσό που προκύπτει για 15 χρόνια ασφάλισης με συντάξιμο μισθό το αναπροσαρμοζόμενο ΑΕΠ του 1991.
- Το ποσό της πρόσθετης σύνταξης, τόσο των «νέων» όσο και των «παλιών», ανέρχεται το πολύ σε ποσοστό 20% των συντάξιμων αποδοχών για 35 έτη ασφάλισης. Η διάταξη αυτή τροποποιήθηκε με τον τελευταίο ασφαλιστικό νόμο ως προς το ποσοστό υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης **ΜΟΝΟ** των «παλιών».
- Στην περίπτωση **απασχόλησης των «νέων» συνταξιούχων**, περικόπτεται το 1/3 της καταβαλλόμενης κύριας σύνταξης. Το υπολειπόμενο δεν μπορεί να είναι μικρότερο του κατωτάτου ορίου.

Σύμφωνα με το νόμο, το ύψος της παρεχόμενης σύνταξης λόγω **ΓΗΡΑΤΟΣ** ορίζεται σε ποσοστό **80% επί βασικού μισθού του 2^{ου} βαθμού του δημόσιου πολιτικού υπαλλήλου** όπως ίσχυε πριν τη δημοσίευση του μισθολογίου [2].

Ο 2^{ος} βαθμός που υπολογίζονταν το 1987 οι συντάξεις ήταν 28.270 δρχ. και στο ποσό αυτό είχαν προστεθεί οι ποσοστιαίες αυξήσεις των συντάξεων από το 1983, δημιουργώντας κατά αυτόν τον τρόπο έναν πλασματικό μισθό.

Έτσι για το 2001 ο πλασματικός μισθός του δημόσιου πολιτικού υπαλλήλου 2^{ου} βαθμού, βάση τον οποίο υπολογιζόταν η σύνταξη για 35 χρόνια ασφάλισης ήταν :

1 – Για τους **Μονοσυνταξιούχους** :

$$28270 * (12\% + 10\% + 12\% + 4,5\% + 7,5\% + 10\% + 12\% + 18\% + 20\% + 22\% + 11,3\% + 11\% + 15\% + 10\% + 14\% + 12\% + 9\% + 5\% + 5\% + 6\%) = 237.059 * 80\% = \mathbf{189.647} \text{ δρχ.}$$

Με τη συμπλήρωση του χρόνου ασφάλισης, είναι δυνατή η συνταξιοδότηση σε μικρότερη ηλικία, με την περικοπή από το ποσό της σύνταξης ποσοστού 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης για κάθε μήνα που απομένει ως τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, και μέχρι 60 μήνες το πολύ.

2. Για τους **Διπλοσυνταξιούχους** :

$$28270 * (6\% + 10\% + 12\% + 4,5\% + 7,5\% + 10\% + 12\% + 18\% + 20\% + 22\% + 11,3\% + 11\% + 15\% + 10\% + 14\% + 12\% + 9\% + 5\% + 5\% + 6\%) = 237.059 * 80\% = \mathbf{179.847} \text{ δρχ.}$$

Οι μονοσυνταξιούχοι αποτελούν το μεγαλύτερο τμήμα των συνταξιούχων μηχανικών γιατί σ' αυτό το τμήμα υπάγονται όλοι οι μηχανικοί που δεν είναι ασφαλισμένοι στο Δημόσιο, στην ΤΑ, ή σε Οργανισμούς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα. Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΕΕ [5], στις 31.8.2001, ο κλάδος Κύριας Σύνταξης του ΤΣΜΕΔΕ το 2001 είχε **73.867 ασφαλισμένους** από τους οποίους οι **61.539** ή το **83,3%** ήταν ασφαλισμένοι και στον **ΕΛΠΠ**, άρα ήταν **μονοσυνταξιούχοι**.

Το ποσοστό των μονοσυνταξιούχων τείνει να αυξηθεί δεδομένου ότι τώρα διανύουμε τη φάση της πλήρους φιλελευθεροποίησης – ιδιωτικοποίησης των πάντων με αποτέλεσμα την όλο και μεγαλύτερη συρρίκνωση του δημόσιου τομέα, άρα και τη μείωση των θέσεων εργασίας των μηχανικών σ' αυτόν.

Οι πάγιες μηνιαίες εισφορές των μηχανικών καθορίζονται από το Ν και είναι 3% για τον ελεύθερο επαγγελματία επί της καταργημένης βασικής μισθοδοσίας του δημοσίου υπαλλήλου με 2^ο βαθμό με τις προσαυξήσεις που ισχύουν σήμερα, ενώ για τους μισθωτούς είναι 4%.

Οι εισφορές αυτές εισπράττονται μειωμένες κατά 40% για τα πρώτα χρόνια από την εγγραφή του ασφαλισμένου στο Ταμείο. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες καταβάλουν τις εισφορές ενός ημερολογιακού εξαμήνου τουλάχιστον μέσα στο πρώτο τετράμηνο αυτού.

I. Μονοσυνταξιούχοι :

Οι συντάξεις των μονοσυνταξιούχων μηχανικών που ίσχυαν από 1/1/2001 υπολογιζότανε ως άθροισμα της κύριας σύνταξης και του ΕΛΠΠ όπως:

α) Κύρια σύνταξη :

$$28.270 * (12\% + 10\% + 12\% + 4,5\% + 7,5\% + 10\% + 12\% + 18\% + 20\% + 22\% + 11,3\% + 11\% + 15\% + 10\% + 14\% + 12\% + 9\% + 5\% + 5\% + 6\%) = 237.059 * 80\% = \mathbf{189.647} \text{ δρχ.}$$

β) ΕΛΠΠ :

$$28.270 * (15\% + 10\% + 16\% + 12,2\% + 10\% + 22\% + 22\% + 22\% + 10\% + 12,73\% + 11,3\% + 11\% + 12\% + 0,8\% + 3\% + 2,1\% + 3,5\% + 3,5\%) = \mathbf{212.537} \text{ δρχ.}$$

Άρα η συνολική σύνταξη ενός διπλωματούχου μηχανικού με εισφορές 35 ετών στο ΤΣΜΕΔΕ και 40 χρόνια στον ΕΛΠΠ ήταν το 2001 – 392.024 δρχ. τη στιγμή κατά την οποία ένας ασφαλισμένος στο ΙΚΑ με τις ίδιες εισφορές και για 35 χρόνια ασφάλισης έπαιρνε 587044 δρχ., δηλαδή κατά **1,5** φορές παραπάνω. Αυτό σημαίνει, ότι η σύνταξη του ΤΣΜΕΔΕ είναι το **66,78%** της σύνταξης του ΙΚΑ,.

Και γεννάται το ερώτημα : Γιατί άραγε να είναι μικρότερη η σύνταξη του ασφαλισμένου στο ΤΣΜΕΔΕ διπλωματούχου μηχανικού ή όποιου άλλου εργαζόμενου ασφαλισμένου σε όποιο Ταμείο με τις ίδιες ετήσιες εισφορές και με τα ίδια χρόνια ασφάλισης ;

Εδώ βρίσκεται η **ανισότητα ανάμεσα στους ασφαλισμένους σε διαφορετικά Ταμεία και γι' αυτό απαιτείται θέσπιση ενιαίων κανόνων ασφάλισης και συνταξιοδότησης.**

Στους πίνακες 10 και 11 δίνονται αντίστοιχα η κύρια σύνταξη και ο ΕΛΠΠ που ίσχυαν από 1-1- 2002.

Πίνακας - 10 -

ΙΣΧΥΕΙ ΑΠΟ : 1/1/2002 ΜΟΝΟΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ (12%)				
82,96+(12%+10%+12%+4,5%+7,5%+10%+12%+18%+20%+22%+11,3+11%+15%+10%+14%+12%+9%+5%+5%+6%+3,5%) = 720,01 * 80% = 576,01				
Α/Α	ΓΗΡΑΤΟΣ	ΘΑΝΑΤΟΥ	ΘΑΝΑΤΟΥ	ΘΑΝΑΤΟΥ
	ΠΡΟΣ/ΚΗ	75%	60%	25%
		<u>576,01*15</u>	<u>246,86*60</u>	<u>246,86*25</u>
		35	35	35
17	0 00	0 00	174 25	72 61
18	206 22	0 00	177 74	74 06
19	312 69	0 00	187 61	78 17
20	329 15	246 86	197 49	82 29
21	345 60	259 20	207 36	86 40
22	362 06	271 55	217 24	90 52
23	378 52	283 89	227 11	94 63
24	394 98	296 24	236 99	98 75
25	411 43	308 57	246 86	102 86
26	427 89	320 92	256 73	106 97
27	444 35	333 26	266 61	111 09
28	460 81	345 61	276 49	115 20
29	477 26	357 95	286 36	119 32
30	493 72	370 30	296 23	123 43
31	510 18	382 64	306 11	127 55
32	526 64	394 98	315 98	131 66
33	543 09	407 32	325 85	135 77
34	559 55	419 66	335 73	139 89
35	576 01	432 01	345 61	144 00
36	592 47	444 35	355 48	148 12
37	608 92	456 69	365 35	152 23
38	625 38	469 04	375 23	156 35
39	641 84	481 38	385 10	160 46
40	658 29	493 72	394 97	164 57
41	674 75	506 06	404 85	168 69
42	691 21	518 41	414 73	172 80
43	707 67	530 75	424 60	176 92
44	724 12	543 09	434 47	181 03

- ΕΛΠΠ
- Πίνακας -11 -

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ Ε.Λ.Π.Π. ΑΠΟ : 1/1/2002								
Α/Α	100%	75%	85%	60%	25%	50%	90%	45%
14	253,22	217,04	217,04	153,21	63,84	126,61	227,90	113,95
15	271,30	217,04	230,61	162,78	67,83	135,65	244,17	122,09
16	289,39	217,04	245,98	173,63	72,35	144,70	260,45	130,23
17	307,47	230,60	261,35	184,48	76,87	153,74	276,72	138,36
18	325,58	244,19	276,74	195,35	81,40	162,79	293,02	146,51
19	343,65	257,74	292,10	206,19	85,91	171,83	309,29	154,64
20	361,75	271,31	307,49	217,05	90,44	180,88	325,58	162,79
21	379,83	284,87	322,86	227,90	94,96	189,92	341,85	170,92
22	397,93	298,45	338,24	238,76	99,48	198,97	358,14	179,07
23	415,93	311,95	353,54	249,56	103,98	207,97	374,34	187,17
24	433,86	325,40	368,78	260,32	108,47	216,93	390,47	195,24
25	451,77	338,83	384,00	271,06	112,94	225,89	406,59	203,30
26	469,68	352,26	399,23	281,81	117,42	234,84	422,71	211,36
27	487,53	365,65	414,40	292,52	121,88	243,77	438,78	219,39
28	505,10	378,83	429,34	303,06	126,28	252,55	454,59	227,30
29	522,60	391,95	444,21	313,56	130,65	261,30	470,34	235,17
30	540,03	405,02	459,03	324,02	135,01	270,02	486,03	243,01
31	557,38	418,04	473,77	334,43	139,35	278,69	501,64	250,82
32	574,73	431,05	488,52	344,84	143,68	287,37	517,26	258,63
33	592,09	444,07	503,28	355,25	148,02	296,05	532,88	266,44
34	609,44	457,08	518,02	365,66	152,36	304,72	548,50	274,25
35	626,78	470,09	532,76	376,07	156,70	313,39	564,10	282,05
36	644,14	483,11	547,52	386,48	161,04	322,07	579,73	289,86
37	661,50	496,13	562,28	396,90	165,38	330,75	595,35	297,68
38	678,84	509,13	577,01	407,30	169,71	339,42	610,96	305,48
39	696,20	522,15	591,77	417,72	174,05	348,10	626,58	313,29
40	713,55	535,16	606,52	428,13	178,39	356,78	642,20	321,10

II. Διπλοσυνταξιούχοι

Τα χαρακτηριστικό γνώρισμα των διπλοσυνταξιούχων διπλωματούχων μηχανικών είναι ότι εκτός από την κύρια σύνταξη του ΤΣΜΕΔΕ, αν αυτοί το επιθυμούν, παίρνουν και δεύτερη κύρια σύνταξη από το Δημόσιο ή τον οργανισμό όπου είναι ασφαλισμένοι, αλλά δεν παίρνουν τον ΕΛΠΠ.

Οπότε η συνολική τους σύνταξη, ανάλογα με τον τομέα ασφάλισής τους είναι το άθροισμα της κύριας σύνταξης του ΤΣΜΕΔΕ και της κύριας σύνταξης του Δημοσίου, ήτοι :

A) στην εκπαίδευση

1) Κύρια σύνταξη του ΤΣΜΕΔΕ :

$$28.270\text{δρχ.} * (6\% + 10\% + 12\% + 4,5\% + 7,5\% + 10\% + 12\% + 18\% + 20\% + 22\% + 11,3\% + 11\% + 15\% + 10\% + 14\% + 12\% + 9\% + 5\% + 5\% + 6\%) = 224.358 * 80\% = \mathbf{179.487 \text{ δρχ.}}$$

2) Κύρια σύνταξη του Δημοσίου

B) στην ΤΑ

1) Κύρια σύνταξη του ΤΣΜΕΔΕ :

$$28.270\text{δρχ.} * (12\% + 10\% + 12\% + 4,5\% + 7,5\% + 10\% + 12\% + 18\% + 20\% + 22\% + 11,3\% + 11\% + 15\% + 10\% + 14\% + 12\% + 9\% + 5\% + 5\% + 6\%) = 224.358 * 80\% = \mathbf{179.487 \text{ δρχ.}}$$

2) Κύρια σύνταξη του Δημοσίου

Γ) στους οργανισμούς του ευρύτερου δημοσίου τομέα

1) Κύρια σύνταξη του ΤΣΜΕΔΕ :

$$28.270\text{δρχ.} * (12\% + 10\% + 12\% + 4,5\% + 7,5\% + 10\% + 12\% + 18\% + 20\% + 22\% + 11,3\% + 11\% + 15\% + 10\% + 14\% + 12\% + 9\% + 5\% + 5\% + 6\%) = 224.358 * 80\% = \mathbf{179.487 \text{ δρχ.}}$$

2) Κύρια σύνταξη του Δημοσίου

Στον πίνακα 12 δίνεται η κύρια σύνταξη για τους διπλοσυνταξιούχους από 1-1-2002.

ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

• Πίνακας - 12 -

ΙΣΧΥΕΙ ΑΠΟ : 1/1/2002 ΔΙΠΛΟΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ(6%)				
82,96+(6%+10%+12%+4,5%+7,5%+10%+12%+18%+20%+22%+11,3%+11%+15%+10%+14%+12%+10%+5%+5%+5%+2,5%)= 684,44 * 90% = 545,15				
A/A	ΓΗΡΑΤΟΣ	ΘΑΝΑΤΟΥ	ΘΑΝΑΤΟΥ	ΘΑΝΑΤΟΥ
	ΠΡΟΣ/ΚΗ	75%	60%	25%
		545,15*75	233,64*60	233,64*25
		25	25	25
17	0 00	0 00	164 02	68 72
18	280 36	0 00	168 22	70 00
19	295 04	0 00	177 56	73 00
20	311 52	233 64	186 01	77 88
21	327 00	245 32	196 25	81 77
22	342 67	257 00	205 60	85 67
23	358 24	268 68	214 04	89 56
24	373 82	280 37	224 20	93 46
25	389 30	292 04	233 63	97 35
26	404 07	303 73	242 08	101 24
27	420 55	315 41	252 33	105 14
28	436 12	327 00	261 67	109 03
29	451 70	338 78	271 02	112 93
30	467 27	350 45	280 36	116 82
31	482 85	362 14	289 71	120 71
32	498 42	373 82	299 05	124 61
33	514 00	385 50	308 40	128 50
34	529 58	397 10	317 75	132 40
35	545 15	408 86	327 09	136 29
36	560 73	420 55	336 44	140 18
37	576 30	432 23	345 78	144 08
38	591 88	443 91	355 13	147 97
39	607 46	455 60	364 48	151 87
40	623 03	467 27	373 82	155 76
41	638 61	478 96	383 17	159 65
42	654 18	490 64	392 51	163 55
43	669 76	502 32	401 86	167 44
44	685 33	514 00	411 20	171 33

III. Με ειδικές συλλογικές συμβάσεις

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των ασφαλισμένων διπλωματούχων μηχανικών με ειδικές συλλογικές συμβάσεις είναι ότι οικειοθελώς ασφαλίζονται με αυτόν τον τρόπο γιατί οι όροι ασφάλισης και συνταξιοδότησης τους είναι επί το πλείστον ευνοϊκότεροι από αυτούς που προσφέρει το ΤΣΜΕΔΕ.

Οι εισφορές στα Ταμεία και το ύψος των παροχών – συντάξεων σε συνδυασμό και με το εφάπαξ επίδομα που παίρνουν, αυτοί που πληρούν τους όρους συνταξιοδότησης, δημιουργούν ένα σύστημα το οποίο καθορίζεται από την οικονομική και κοινωνική πολιτική και τις οικονομικές δυνατότητες των επί μέρους επιχειρήσεων (ΔΕΗ) των οργανισμών (ΟΤΕ) και συγκροτημάτων (Τράπεζες) και είναι αδύνατη η όποια ανάλυση με κάποια αντικειμενικά και ενιαία κριτήρια, με σκοπό την εξαγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων.

Στα παραδείγματα των διπλοσυνταξιούχων και με ειδικές συμβάσεις μηχανικών, αλλά και άλλων εργαζομένων σε άλλα Ταμεία υπάρχει η ανισότητα μέσα στα ίδια τα Ταμεία και γι' αυτό επίσης απαιτείται η θέσπιση ενιαίων κανόνων ασφάλισης και συνταξιοδότησης.

7. ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Οι εισφορές και παροχές / συντάξεις δεν πρέπει να είναι άσχετες με την περιουσία των Ταμείων η οποία ως γνωστό αποκτήθηκε από τις εισφορές των εργαζομένων και ο ρόλος της (περιουσίας) στα σημερινά χρηματιστηριακά τεκταινόμενα δεν είναι ευκαταφρόνητος.

Σε γενικές γραμμές οι συντάξεις δεν είναι ανάλογες με τις εισφορές. Αυτή η διαπίστωση προκύπτει (Πιν.13) από τις τιμές των συντελεστών αναλογίας **εισφορά / παροχή** και κυμαίνονται, για τα πέντε Ταμεία από **1 / 6,5** (Ταμείο Νομικών) ως και **1 / 16** (ΤΑΠ ΟΤΕ) με τον υπολογισμό των εισφορών μόνο του εργαζόμενου και από **1 / 2,17** (Ταμείο Νομικών) ως **1 / 7** (ΤΑΠ ΟΤΕ) σε περίπτωση συνυπολογισμού και των εισφορών του εργοδότη και του κράτους. Το ΤΣΜΕΔΕ βρίσκεται στη 2^η χαμηλότερη θέση αναλογίας με συντελεστές **7** ή **2,33** - δηλαδή με συνολικές μηνιαίες εισφορές 161,1 ή 483,3 ευρώ οι παροχές ανέρχονται μόνο σε 1126,35 ευρώ, ενώ για τους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ π.χ. με τις ίδιες μηνιαίες εισφορές οι παροχές ανέρχονται σε 1735 ευρώ και για το ΤΑΠ ΟΤΕ με μικρότερες εισφορές : 149,67 ή 342,72 ευρώ οι παροχές ανέρχονται σε 2398,12 ευρώ.

Η παραπάνω εικόνα είναι τουλάχιστον άξια απορίας, γιατί κάθε άλλο παρά ισότιμη είναι, ενώ οι στόχοι αυτής της άνισης αντιμετώπισης των ασφαλισμένων το μόνο που επιδιώκουν να πετύχουν είναι να μειώσουν το ύψος των συντάξεων της απόλυτης πλειοψηφίας των εργαζομένων μηχανικών και να εκμηδενίσουν την αντίστασή τους διχάζοντάς τους κατά το «διαίρει και βασίλευε».

7.1. Εισφορές

Κρίνοντας από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο κεφάλαιο «Εισφορές», σε γενικές γραμμές οι εισφορές τόσο για την κύρια όσο και για την πρόσθετη / επικουρική σύνταξη δεν διαφέρουν ουσιαστικά μεταξύ τους.

Για την κύρια σύνταξη οι εισφορές κυμαίνονται από 103,24 ευρώ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΑΠ-ΟΤΕ), ως 118,35 ευρώ (Ταμείο Νομικών), δηλαδή μια μέγιστη διαφορά κατά 1,15 φορές ή 15%.

Για την πρόσθετη / επικουρική σύνταξη οι εισφορές κυμαίνονται από 32,8 ευρώ (Ταμείο Νομικών) ως 59,14 ευρώ (ΤΣΑΥ), δηλαδή μια μέγιστη διαφορά κατά 1,18 φορές.

Για τη συνολική σύνταξη οι εισφορές κυμαίνονται 114,24 ευρώ (ΤΑΠ-ΟΤΕ) ως 177,49 ευρώ (ΤΣΑΥ) δηλαδή μια μέγιστη διαφορά κατά 1,55 φορές.

Στην περίπτωση συνυπολογισμού και των εισφορών του εργοδότη και του κράτους οι συνολικές εισφορές, σε απόλυτες τιμές τριπλασιάζονται, αν τηρείται η αναλογία του 1/3 για τον καθένα, διαφορετικά αυξάνονται σε μικρότερο βαθμό και κυρίως στις περιπτώσεις των εισφορών για πρόσθετη / επικουρική σύνταξη, όπου η «συμμετοχή» του εργοδότη και του κράτους διαφέρει από Ταμείο σε Ταμείο, ενώ οι διακυμάνσεις των διαφορών τους παραμένουν σχεδόν ίδιες.

7.2. Συντάξεις

Οι συντάξεις αποτελούνται συνήθως από δύο συστατικά μέρη: την κύρια σύνταξη και την πρόσθετη ή επικουρική σύνταξη. Οι απόλυτες τιμές αυτών των συντάξεων δεν είναι ίδιες για όλα τα Ταμεία όπως επίσης δεν είναι σταθερή και η μεταξύ τους αναλογία. Έτσι παρατηρούμε από τα στοιχεία του Πιν. 13, ότι :

Για την κύρια σύνταξη οι παροχές κυμαίνονται από 556,55 ευρώ (ΤΣΜΕΔΕ) ως 1287 ευρώ (ΙΚΑ), δηλαδή με μέγιστη διαφορά κατά 2,29 φορές.

Για την πρόσθετη / επικουρική σύνταξη οι παροχές κυμαίνονται από 186 ευρώ (Ταμείο Νομικών) ως 569,8 ευρώ (ΤΣΜΕΔΕ), δηλαδή μια μέγιστη διαφορά κατά 3,06 φορές.

Για τη συνολική σύνταξη οι παροχές κυμαίνονται από 923,9 ευρώ (Ταμείο Νομικών) ως 2398,12 ευρώ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), δηλαδή μια μέγιστη διαφορά κατά 2,6 φορές.

Ίδιες είναι και οι μέγιστες διαφορές των παροχών σε περίπτωση συνυπολογισμού των εισφορών εργοδοτών και κράτους, αφού παραμένουν ίδιες και οι παροχές.

7.3. Σχέσεις αναλογίας εισφορές / παροχές

Σημαντικό κριτήριο σύγκρισης της ορθολογικότητας ή μη του ύψους των συντάξεων σε σχέση με τις εισφορές του ασφαλισμένου αποτελεί ο συντελεστής αναλογίας εισφορών προς παροχές (συντάξεις)⁹⁾. Η αναλογία εισφορές / παροχές υπολογίζεται από την πολιτεία συνήθως παίρνοντας υπόψη μόνο τις εισφορές των ασφαλισμένων και όχι και αυτές του εργοδότη και του κράτους, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο μια ευνοϊκότερη για την εργοδοσία και το κράτος εικόνα. Αυτή την εικόνα «εκμεταλλεύεται» η πολιτεία για να «αποδείξει» πόσο μικρές είναι οι εισφορές του ασφαλισμένου σε σύγκριση με τις παροχές για με σκοπό να αναπτύξει καλύτερα τις «θεωρίες» τύπου ότι αυξήθηκε ο μέσος όρος ζωής

⁹⁾Με το συντελεστή αναλογίας εκφράζεται η απόδοση των εισφορών του εργαζόμενου (εργοδότη και κράτους) σε παροχή σύνταξης. Όσο μεγαλύτερος είναι ο παρανομαστής – τόσο μεγαλύτερη είναι η παροχή σε μονάδα εισφοράς. Για τη μείωση μεγέθους του παρανομαστή το αστικό κράτος ικανοποιώντας τα συμφέροντα της εργοδοσίας κινείται κυρίως στις κατευθύνσεις : 1- αύξησης των εισφορών του εργαζόμενου με την ταυτόχρονη μείωση των δικών του και των εργοδοτών, 2 - μείωσης των συντάξεων και 3 – αύξησης του ορίου της ηλικίας συνταξιοδότησης μειώνοντας τη διάρκεια της συντάξιμης περιόδου της ζωής του ασφαλισμένου.

των συνταξιούχων ή στην ποιο χυδαία έκφρασή τους «οι συνταξιούχοι ζούνε πολλά χρόνια», ότι ανατράπηκε η αναλογία εργαζόμενοι προς συνταξιούχους κ.ο.κ., λες και οι συνταξιούχοι όλα τα χρόνια που εργαζότανε δε συσσωρεύανε με τις εισφορές τους και κρατήσεις που τους γινότανε τα αναγκαία για τη σύνταξη τους χρήματα.

Πιν. 13

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ (2001):

ΙΚΑ - ΤΣΜΕΔΕ - ΤΣΑΥ - ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ - ΤΑΠ ΟΤΕ -

(Χωρίς τις εργοδοτικές και κρατικές εισφορές)

ΔΙΑΦΟΡΕΣ

	ΙΚΑ	ΤΣΜΕΔΕ	ΤΣΑΥ	ΤΑΜ.Ν.	ΤΑΠ ΟΤΕ	Αναλ.	%
A. "παλιο" ασφαλισμένοι							
Εισφορες κύριας σύνταξης	111.12	107.44	118.35	109.3	103.24	1.15	9.22
Παροχες κύριας σύνταξης	1287.5	556.55	1024.3	737.9		2.31	56.77
Αναλογία εισφοράς / παροχή	1/11,59	1/5,18	1/8.65	1/6.75		2.12	
Εισφορές πρόσθετης σύνταξης	49.98	57.77	59.14	Δεν έχει		1.80	44.54 *
Παροχές επικουρικής σύνταξης	447.78	569.8	512.13			3.06	67.36
Αναλογία εισφοράς / παροχή	1/8,96	1/9,86	1/8.66			1.74	
Εισφορές επικουρικής Σύνταξης		Δεν έχει	Δεν έχει	32.8			
Παροχές επικουρικής σύνταξης				186			
Αναλογία εισφοράς / παροχή				1/5.67			
Σύνολο συνταξιοδοτικών εισφορών	161.1	165.21	177.49	142.1	114.24	1.55	35.64 **
Σύνολο συντάξιμων παροχών	1735.3	1126.4	1536.4	923.9	2398.1	2.60	61.47
Αναλογία εισφοράς / παροχή	1/10.77	1 / 6.82	1 / 8.6	1 / 6.5	1/20.99	3.23	
Εισφορά εφάπαξ		14.44	2.93	Δεν έχει		4.93	
Παροχή εφάπαξ		7851.5	2633.7			2.98	
Αναλογία εισφοράς / παροχή		1/ 544	1/899			1.65	39.49

B. "νέοι" ασφαλισμένοι. Όμοια για όλα τα Ταμεία

Εισφορά κύριας σύνταξης 20% ΑΚ

Παροχή κύριας σύνταξης 60% ΑΚ

Αναλογία εισφοράς / παροχή 1 / 3

Εισφορά επικουρικής 6% ΑΚ

*Πάρθηκε υπόψη και η εισφορά επικουρικής σύνταξης του Ταμείου Νομικών.

** Για την περίπτωση του ΤΑΠ-ΟΤΕ υπολογίστηκαν με βάση το 3% των εισφορών εργαζομένου.

Φυσικά η τόσο απλοϊκή ερμηνεία του προβλήματος από την πλευρά των εργοδοτών και του κράτους αποσκοπεί στην μεγιστοποίηση του κέρδους του ιδιωτικού και κρατικού κεφαλαίου.

Για την εξάλειψη αυτής της πλασματικής εικόνας παραθέτουμε και τις δύο εκδοχές – την επίσημη (Πιν.13) όπου υπολογίζονται μόνο οι εισφορές του εργαζόμενου και την ανεπίσημη (Πιν. 14) όπου στις εισφορές συνυπολογίζονται και αυτές του «εργοδότη» και του «κράτους», όπου αυτοί συμμετέχουν .

Στους Πιν. 13 και Πιν. 14 γίνεται μια προσπάθεια σύγκρισης των συνταξιοδοτικών εισφορών και των αντίστοιχων παροχών για τα Ταμεία που κατορθώσαμε να βρούμε στοιχεία. Όπου δεν διαθέτουμε πλήρη στοιχεία εισφορών και παροχών για τις επιμέρους συντάξεις (κύριας, πρόσθετης / επικουρικής) κάνουμε την ανάλυση για το σύνολο των συντάξιμων εισφορών / παροχών.

- Από την ανάλυση των στοιχείων του Πιν. 13, προκύπτουν τα ακόλουθα:
1. Οι συντελεστές αναλογίας για την κύρια σύνταξη κυμαίνονται από **1 / 5,4** (ΤΣΜΕΔΕ) ως **1 / 11,47** (ΙΚΑ) δηλαδή με **2,12** φορές διαφορά μεταξύ τους.
 2. Οι συντελεστές αναλογίας για την πρόσθετη / επικουρική σύνταξη είναι σαφώς ποιο ισότιμοι από τους αντίστοιχους της κύριας σύνταξης και κυμαίνονται με διαφορά **1,75** φορές, από **1 / 5,67** (Ταμείο Νομικών) ως **1 / 9,9** (ΤΣΜΕΔΕ).
 3. Οι συντελεστές αναλογίας για τη συνολική σύνταξη κυμαίνονται από **1 / 6,5** (Ταμείο Νομικών) έως **1 / 20,99** (ΤΑΠ – ΟΤΕ).

Πιν. 14

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ (2001):

ΙΚΑ - ΤΣΜΕΔΕ - ΤΣΑΥ - ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ - ΤΑΠ ΟΤΕ -

(Με τις εργοδοτηκές κές και κρατικές εισφορές και όπου δεν υπάρχουν ως 2/3 του συνόλου)

	ΙΚΑ	ΤΣΜΕΔΕ	ΤΣΑΥ	ΤΑΜ.Ν.	ΤΑΠ ΟΤΕ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
						Αναλ.	%
A. "παλιο" ασφαλισμένοι							
Εισφορές κύριας σύνταξης	333.36	322.32	355.05	327.9	309.72	1.15	3.31
Παροχές κύριας σύνταξης	1287.5	556.55	1024.3	737.9		2.29	56.77
Αναλογία εισφοράς / παροχή	1/3,86	1/1.73	1/2.88	1/2.25		2.12	47.52
Εισφορές πρόσθετης σύνταξης	149.94	173.31	177.42	Δεν έχει		1.80	44.54 *
Παροχές επικουρικής σύνταξης	447.78	569.8	512.13			3.06	67.36
Αναλογία εισφοράς / παροχή	1/4.01	1/3.28	1/2.89			2.12	52.87
Εισφορές επικουρικής Σύνταξης		Δεν έχει	Δεν έχει	98.4			
Παροχές επικουρικής σύνταξης				186			
Αναλογία εισφοράς / παροχή				1/1.89			
Σύνολο συνταξιοδοτικών εισφορών	483.3	322.32	532.47	426.3	342.72	1.55	35.64 **
Σύνολο συντάξιμων παροχών	1735	1126.4	1536.4	923.9	2398.12	2.60	61.47
Αναλογία εισφοράς / παροχή	1/3,59	1/3,49	1/2,88	1/2,17	1/7,00	3.23	69.00
Εισφορά εφάπαξ		43.32	8.79	Δεν έχει		4.93	
Παροχή εφάπαξ		7851.5	2633.7			2.98	
Αναλογία εισφοράς / παροχή		1/181.24	1/299.62			1.65	

B. "νέοι" ασφαλισμένοι. Όμοια για όλα τα Ταμεία

Εισφορά κύριας σύνταξης 20% ΑΚ

Παροχή κύριας σύνταξης 60% ΑΚ

Αναλογία εισφοράς / παροχή 1 / 3

Εισφορά επικουρικής 6% ΑΚ

*Πάρθηκε υπόψη και η εισφορά επικουρικής σύνταξης του Ταμείου Νομικών.

** Για την περίπτωση του ΤΑΠ-ΟΤΕ υπολογίστηκαν με βάση το 3% των εισφορών εργαζομένου.

4. Οι τιμές των συντελεστών αναλογίας για το εφάπαξ, για τα δύο Ταμεία που έχουμε στοιχεία, διαφέρουν κατά 1,65 φορές ή 65,2%.
5. Οι τιμές των συντελεστών αναλογίας στις επί μέρους συντάξεις δεν είναι ίδιες για όλα τα Ταμεία, αλλά ούτε και για κάθε συγκεκριμένο Ταμείο, με αυξημένες σε μερικά Ταμεία για την κύρια σύνταξη (ΙΚΑ, Ταμείο Νομικών), σε άλλα Ταμεία ίδιες (ΤΣΑΥ) και σε άλλα με μεγαλύτερες για τις επικουρικές / πρόσθετες συντάξεις (ΤΣΜΕΔΕ).

Στην περίπτωση συνυπολογισμού και των εισφορών του εργοδότη και του κράτους οι απόλυτες τιμές των συντελεστών αυξάνονται κατά 66%, άρα μειώνονται οι αντίστοιχες αναλογίες, ενώ οι διακυμάνσεις μεταξύ των συντελεστών αναλογίας των διαφορετικών Ταμείων παραμένουν οι ίδιες.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1 – Το ασφαλιστικό– συνταξιοδοτικό σύστημα της χώρας χαρακτηρίζεται από έντονη διαφοροποίηση και τεμαχισμό με σκοπό την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων και συνθηκών για μικρότερα τμήματα των εργαζομένων και το βασικότερο την αποδυνάμωση της αντίστασης των ασφαλισμένων – αξιοποιώντας τη μέθοδο του «διαίρει και βασίλευε».

2 - Οι συντάξεις των ασφαλισμένων στο ίδιο Ταμείο, ανάλογα με την αιτία / κίνδυνο, διαφοροποιούνται σε υπερβολικό βαθμό και κυμαίνονται σε ευρύ φάσμα : **Θανάτου** από 1,2 φορές έως 6,1 φορές, **Αναπηρίας** από 1,5 φορές έως 5,8 φορές και **Γήρατος** από 2 φορές έως 6,6 φορές.

3 - Για το σύνολο των 23 Ταμείων οι μεγαλύτερες διακυμάνσεις των συντάξεων ανάλογα με την αιτία / κίνδυνο ήταν : Θανάτου – 7,83 φορές, Αναπηρίας – 6,96 φορές και Γήρατος – 8,41 φορές.

4 - Η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των συντάξεων για όλα τα Ταμεία και όλες τις αιτίες / κινδύνους ήταν **9,47** φορές και αφορά τη σχέση της ανώτατης σύνταξης Γήρατος προς την κατώτερη σύνταξη Θανάτου.

5 - Η σύνταξη του ΤΣΜΕΔΕ το 2001 ήταν κατά **1,57** φορές μικρότερη της μέσης τιμής των αντίστοιχων συντάξεων όλων των Ταμείων και κατά **2,15** φορές μικρότερη της αντίστοιχης του ΤΑΠ – ΟΤΕ.

6 – Το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό σύστημα των διπλωματούχων μηχανικών είναι αναχρονιστικό, άδικο, σε σύγκριση με άλλα Ταμεία, και δεν εξασφαλίζει μια αξιοπρεπή διαβίωση των συνταξιούχων μηχανικών, υποχρεώνοντάς τους, όπως άλλωστε και την απόλυτη πλειοψηφία των εργαζομένων, να εργάζονται και μετά τη συνταξιοδότησή τους για να εξασφαλίσουν μια διαβίωση αξιοπρεπούς επιπέδου.

7 – Ο τεμαχισμός του τρόπου ασφάλισης των διπλωματούχων μηχανικών, χαρακτηριστικό γνώρισμα για το σύνολο του ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος της χώρας, δυσκολεύει τις προσπάθειες διεκδίκησης καλλίτερων συνθηκών.

8 – Ο υφιστάμενος Νόμος όχι μόνο θίγει τις συντάξεις των διπλωματούχων μηχανικών, αλλά και τις μειώνει αισθητά σε σύγκριση με την προηγούμενη κατάσταση γιατί καταργεί τον ΕΛΠΠ χαρακτηρίζοντάς τον ως Επικουρική Ασφάλιση και όχι ως συμπληρωματική προς την χαμηλότερη κύρια σύνταξη.

9 – Η εναρμόνιση του Ειδικού Λογαριασμού όσον αφορά στην οροφή αύξησης των συντάξεων έως τα 45 χρόνια εργασίας όπως ισχύει και για το ΤΣΜΕΔΕ.

10 – Η ύπαρξη τεσσάρων κλάδων (Κλάδου Κύριας Σύνταξης (ΚΚΣ), ΕΛΠΠ ή Κλάδου Αποκλειστικά ασφαλισμένων ΤΣΜΕΔΕ (ΚΑΑΤ), Κλάδο εφάπαξ και του Κλάδου Υγείας), δημιουργεί συγχύσεις και αποπροσανατολισμούς μοιράζοντας στην ουσία τις χαμηλές παροχές σε πολλούς κλάδους.

11 – Η ύπαρξη προνομιακών κλάδων απασχόλησης σε συνδυασμό και με τη φιλοσοφία των εισφορών – παροχών, διαιρεί τον κλάδο των μηχανικών και τους μειώνει την αγωνιστική τους ικανότητα και ισχύ σε μεγαλύτερο βαθμό απ’ ότι αναδεικνύει τις υπαρκτές διαφορές που υπάρχουν ως προς τις εισφορές.

12 – Οι συνολικές συνταξιοδοτικές εισφορές στα 5 Ταμεία κυμαίνονται σε σχετικά στενό φάσμα με μεγαλύτερη διαφορά 1,53 φορές, ενώ οι παροχές κυμαίνονται σε ευρύτερο φάσμα με μεγαλύτερη διαφορά 3,2 φορές.

13 – Το ΤΣΜΕΔΕ ενώ βρίσκεται μαζί με το ΙΚΑ στη **2η** θέση ως προς τις εισφορές, μετά το ΤΣΑΥ, στις παροχές βρίσκεται στην προτελευταία θέση, πριν το Ταμείο Νομικών και μετά το ΙΚΑ με διαφορά **1,53** φορές και από το ΤΑΠ –ΟΤΕ κατά **3,04** φορές.

14 - Γενικότερα, με την εισαγωγή νέων σχέσεων εργασίας, όπως : ελαστικό ωράριο, απασχόληση εξ’ αποστάσεως, μερική απασχόληση κα, το ασφαλιστικό – συνταξιοδοτικό σύστημα οδηγείται σε δυσμενέστερες για τους εργαζόμενους συνθήκες (μειωμένες συντάξεις, αύξηση ορίων συνταξιοδότησης κλπ) σε τέτοιο βαθμό ώστε ο εργαζόμενος θα υποχρεώνεται, για την εξασφάλιση μιας αξιοπρεπούς διαβίωσης, να εργάζεται εφόρου ζωής.

9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- 1 – Για την επίλυση των ασφαλιστικών – συνταξιοδοτικών προβλημάτων των εργαζομένων απαιτείται δημόσια, υποχρεωτική και καθολική ασφάλιση που να είναι σε αντιστοιχία με τις σύγχρονες ανάγκες τους.
- 2 – Ο λόγος εισφορών – παροχών πρέπει να είναι σταθερός και ενιαίος για όλους τους κλάδους και όλους τους ασφαλισμένους
- 3 – Βασικό κριτήριο των αποδοχών, εισφορών και συντάξεων των διπλωματούχων μηχανικών, σε σύγκριση με άλλους ασφαλισμένους στην ίδια επιχείρηση - φορέα, πέρα από τους γενικά αποδεκτούς όρους όπως έγγαμος, άγαμος, αριθμός παιδιών κ.ο.κ., θα πρέπει να είναι το **επίπεδο σπουδών**, κατά δεύτερο λόγο **οι συνθήκες εργασίας** και κατά τρίτο λόγο **η θέση εργασίας**.
- 4 – Να αυξηθεί η σύνταξη του διπλωματούχου μηχανικού τουλάχιστον σε επίπεδο άλλων Ταμείων, με τις ίδιες εισφορές όπως το ΤΣΜΕΔΕ αλλά καλύτερες παροχές.
- 5 – Οι αναλογίες των συντάξεων ΓΗΡΑΤΟΣ / ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ / ΘΑΝΑΤΟΥ να μην θίγουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια των ίδιων των μηχανικών, αλλά και των συγγενικών τους προσώπων.
- 6 – Σύνταξη στην 35ετία ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.
- 7 – Να μειωθούν οι εισφορές από 20 % σε 10% του ΑΕΠ
- 8 – Να καταργηθούν οι ασφαλιστικές κλάσεις για τους μηχανικούς που ασφαλίστηκαν μετά το 1992.

Ας προγραμματίσουμε σωστά τη δράση μας γιατί μόνο έτσι θα μπορέσουμε να αποτρέψουμε τους κινδύνους που φέρνει ο ασφαλιστικός νόμος για τους ασφαλισμένους στο ΤΣΜΕΔΕ.

Ας συντονίσουμε τις ενέργειες μας για :

- άμεση και υψηλή αύξηση των συντάξεών μας,
- την αυτοτέλεια του ΤΣΜΕΔΕ,
- την άμεση καταβολή από την κυβέρνηση των οφειλόμενων χρηματικών ποσών στο πλαίσιο της τριμερούς χρηματοδότησης του ασφαλιστικού συστήματος,
- την άμεση νομοθετική τακτοποίηση της εκκρεμότητας του ΕΛΠΠ, με το σαφή χαρακτηρισμό ότι πρόκειται για Συμπληρωματική Κύρια Σύνταξη, όπως συμβαίνει και με τους συνταξιούχους μηχανικούς του δημοσίου.
- Την εγγραφή όλων των νέων συναδέλφων στον ΕΛΠΠ όπως ίσχυε μέχρι το 1992.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΔΕΝ. Ευρετήρια Τόμου 39^{ου} του 1983. Υπό Χρυσούλας Πετίνη – Πηνιώτη.
2. ΟΔΗΓΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ – ΤΣΜΕΔΕ., Αθήνα 1987.
3. ΤΣΜΕΔΕ – Υπηρεσίες / Συντάξεις – Υπολογισμός ποσού σύνταξης για τους ασφαλισμένους μέχρι 31 –12 – 1992.
4. Οι λύσεις για το Ασφαλιστικό θα πρέπει να έχουν διάρκεια. «ΤΟ ΒΗΜΑ», Πέμπτη 1 Μαρτίου 2001.
- 5.ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΣΜΕΔΕ – ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΣΜΕΔΕ. Πρακτικά Συνάντησης για το ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ στο ΤΕΕ στις 26 – 5 – 2002.
- 6.Ασφαλιστικά θέματα. ΤΕΕ – Γραφείο Επαγγελματικών θεμάτων. Ε.Δ. Τ.Ε.Ε. 2213, 9 Σεπτεμβρίου 2002.
- 7.«ΒΡΑΔΥΝΗ της ΚΥΡΙΑΚΗΣ», 29 – 09 – 2002.